

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVINA HAZIRLANAN
ÖĞRETMENLERİN GELECEK KAYGILARI, İNTİHAR
DÜŞÜNCELERİNİN SAPTANMASI VE SOSYODEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLERLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Zeynep MERT

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Eylem ÖZTEN

İstanbul, 2017

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVINA HAZIRLANAN
ÖĞRETMENLERİN GELECEK KAYGILARI, İNTİHAR
DÜŞÜNCELERİNİN SAPTANMASI VE SOSYODEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLERLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

Zeynep MERT
144102156

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Eylem ÖZTEN

İstanbul, 2017

T.C.
ÜSKÜDAR
ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI
.....**SOSYAL BİLİMLER**..... ENSTİTÜSÜ

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 144102156
Öğrenci Adı Soyadı	: Zeynep Mert
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı	: Yrd. Doç. Dr. Eylem Özten
Tezin Başlığı	: KPSS'ye hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları, intihar düşünceleri ve sosyodemografik özelliklere ilişkin
Toplantı Tarihi	: 01.08.2017
Saati	: 10.00
Öğrenci Savunmaya	: ☒ Geldi
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir.	
☒ Yapılan savunma sınavında adayın tez çalışması başarılı bulunarak KABUL edilmesine,	
☐ Yapılan savunma sınavı sonunda tez çalışmasının DÜZELTİLMESİNE , düzeltme için adaya ay EK SÜRE verilmesine (en fazla 3 ay)	
☐ Yapılan savunma sınavının sonunda tezin REDEDİLMESİNE	
☒ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUĞU	
İle karar verilmiştir.	
Savunmada Tezin Başlığı : ☒ Değişmedi ☐ Değişti	
Tezin Yeni Başlığı : ☐ Değişmedi	
Öğrenci Savunmaya : ☐ Gelmedi	
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,	
☐ OY BİRLİĞİ İLE REDDEDİLMİŞTİR.	

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Doç. Dr. Gökben Hızlı Savaş	
Danışman Üye	Yrd. Doç. Dr. Eylem Özten	
Üye	Doç. Dr. Korkut Ulucan	
Üye		
Üye		

(Tüm durumlarda jüri üyelerinin tez değerlendirme raporları gerekir.)

Sayı No :

Tarih : 23/2017

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen ve Anabilim Dalımız Yüksek Lisans Programı öğrencisinin Tez Savunma Sınav Tutanağı ve eklerinin Enstitü Yönetim Kurulunda görüşülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Not: Bu forma orijinal raporlar (bir nüsha) eklenecektir.

Doç. Dr. Gökben Hızlı Savaş
Anabilim Dalı Başkanı
(Unvanı, Adı Soyadı, İmza)

Yemin Metni

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygılarının, intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

.../.../.....

Zeynep MERT

İmza:

ÖNSÖZ

Bu çalışma; Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları, intihar düşüncelerinin sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin değerlendirilmesini kapsamaktadır.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde her zaman yanımda olan, yoluma ışık tutan ve öğrenim hayatımın bu basamağında sahip olduğu bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan değerli danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Eylem ÖZTEN'e içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma kapsamında verilerin toplanması konusunda bana yardımcı olan Cenap Düzgün Eğitim Kurumlarına;

Araştırmanın hazırlanması boyunca beni her zaman destekleyen ve yalnız bırakmayan sevgili eşime ve aileme teşekkürler ederim.

ÖZET

(AKIL, Zeynep, Yüksek Lisans, İstanbul, 2017)

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVINA HAZIRLANAN ÖĞRETMENLERİN GELECEK KAYGILARI, İNTİHAR DÜŞÜNCELERİNİN SAPTANMASI VE SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Özet: Araştırmada Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan mezun öğretmenlerin aile işlevleri, gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeyleri saptanmıştır. Çalışmaya, 23-26 yaş arası 120 birey ile örneklem grubu oluşturulmuştur. Katılımcılardan çalışmaya katılmaya gönüllü olanlara Bilgilendirilmiş Onam Formu, Sosyodemografik Veri Formu, İntihar Düşüncesi Ölçeği, Sürekli Kaygı Ölçeği uygulanmıştır.

Araştırmaya katılanların sonuçları incelendiğinde bireylerin yaşları, sınava giriş sayıları, anne- baba tutumları, medeni durumları, genel ağırlıklı not ortalamaları, doğum sıraları, cinsiyetleri ile intihar düşüncesi ve gelecek kaygısı puanları açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Bireylerin Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanma durumları ile intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı fark görülmektedir. Bireylerin gelir düzeyleri ve kardeş sayılarına göre gelecek kaygısı puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bireylerin gelecek kaygı ölçeğinden aldıkları puanlar ile gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Bireylerin gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme düzeyleri arttıkça; gelecek kaygısı düzeylerinin de artmakta olduğu görülmektedir. Bireylerin intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar ile problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Bireylerin problem çözme ve davranış kontrolü düzeyleri arttıkça; intihar düşüncesi düzeylerinin de artmakta olduğu gözlenmiştir. Bunların yanı sıra bireylerin mezun oldukları bölüm, branş seçimleri ile intihar düşüncesi, gelecek kaygısı puanları açısından anlamlı fark bulunmamaktadır. Sonuç olarak, Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmen adaylarındaki gelecek kaygıları arasında anlamlı bir fark bulunmazken; intihar düşünceleri açısından Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmenlerde intihar düşüncelerinin daha fazla olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kamu Personeli Seçme Sınavı, Öğretmen, Gelecek kaygısı, İntihar düşüncesi.

ABSTRACT

(AKIL, Zeynep , Master's Thesis, İstanbul, 2017)

Investigation of Relationship of the Future Anxiety, Identification of Suicidal Thoughts and Sociodemographic Variables to Teachers Prepared for Public Personnel Selection Examination (KPSS)

Abstract: Family function, future anxiety and suicidal thought levels of the teachers who were prepared and not prepared for Public Personnel Selection Examination were determined in the research. A sample group of 120 individuals between the ages of 23 and 26 was formed. Informed Consent Form, Sociodemographic Data Form, Suicidal Thoughts Scale, Trait Anxiety Scale were applied to volunteers who participated in the study.

When the results of the survey were examined, there was a significant difference in terms of the age of the individuals, the number of entrance examinations, parental attitudes, marital status, general weighted average, birth order, sex, suicidal thoughts and future anxiety scores. There is a significant difference between the situations in which individuals are prepared for the Public Personnel Selection Examination and the points they receive from the suicidal thought scale. Individuals differed significantly in terms of income levels and future anxiety scores according to sibling numbers. It seems that there is a positive and meaningful relationship between the points that the individuals have to worry about in the future anxiety scale and the points they receive from the general interest and emotional response subscales. As the level of the ability to show interesting, general functions and emotional reactions increases; the level of future anxieties is also increasing. Individuals seem to have a positive and meaningful relationship between the scores they receive on the suicidal thought scale and the scores they receive from the problem solving and behavior control subscales. As the levels of problem solving and behavior control increase of individuals; suicidal thought levels are also increasing. In addition to these, there is no significant difference in terms of suicidal thoughts, future anxiety scores with the department where the individuals graduate and the branch selections. In conclusion, there is no significant difference between the future anxiety of the teachers who are prepared and not prepared for Public Personnel Selection Examination; suicidal thoughts were found to be more in the teachers prepared for the Public Personnel Selection Examination in terms of suicidal thoughts.

Keywords: Public Personnel Selection Examination, Teacher, Future Concerns, Suicidal Thoughts.

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni.....	i
Önsöz	ii
Özet	iii
Abstract	iv
Kısaltmalar	ix
Tablolar Listesi	x
BİRİNCİ BÖLÜM-GİRİŞ	
.....	1
1.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
1.2.Sınırlılıklar	3
1.3.Hipotezler	4
İKİNCİ BÖLÜM-KAYNAK TARAMASI	6
2.1.Öğretmenlik	6
2.1.1.Öğretmenlik Mesleği	6
2.1.2. Kamu Personeli Seçme Sınavı	8
2.2.Kaygı	8
2.2.1. Kaygı Kavramı.....	8
2.2.2.Kaygı Çeşitleri.....	10
2.2.2.1.Sürekli Kaygı.....	10
2.2.2.2.Durumluk Kaygı.....	10
2.2.3.Kaygının Nedenleri.....	10
2.2.4.Kaygı ile İlgili Kuramlar.....	11
2.2.4.1. Psikanalitik Yaklaşım.....	11
2.2.4.2. Davranışsal Yaklaşım.....	12
2.2.4.3. Bilişsel Yaklaşım.....	12
2.2.4.4. Biyolojik Yaklaşım.....	12
2.2.5. Gelecek Kaygısı.....	13
2.2.5.1. Öğretmenlerin Kamu Personeli Seçme Sınavı'na İlişkin Kaygıları.....	13

2.2.5.2. Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Gelecek Kaygıları.....	14
2.2.6. Kaygıyı Etkileyen Etmenler.....	16
2.2.6.1. Yaş.....	16
2.2.6.2. Cinsiyet.....	16
2.2.6.3. Anne-baba tutumları.....	17
2.2.6.4. Anne-baba eğitim durumu.....	17
2.2.6.5. Sosyoekonomik durum.....	17
2.2.6.6. Kardeş sayısı.....	17
2.2.6.7. Anne-baba mesleği.....	18
2.3. İntihar.....	18
2.3.1. İntihar Davranışı.....	18
2.3.2. İntihar Olgusuyla İlişkili Kavramlar.....	19
2.3.3. Türkiye’de İntihar Olgusu.....	21
2.3.4. İntiharın Nedenleri.....	21
2.3.5. İntiharı Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar.....	22
2.3.5.1. Psikolojik Yaklaşımlar.....	22
2.3.5.1.1. Psikanalitik Kuram.....	22
2.3.5.1.2. Sosyal Öğrenme Kuramı.....	23
2.3.5.1.3. Bilişsel ve Umutsuzluk Kuramı.....	23
2.3.5.2. Sosyolojik Yaklaşımlar.....	24
2.3.5.3. Biyolojik Yaklaşımlar.....	24
2.3.7. İntiharı Etkileyen Risk Faktörleri.....	25
2.3.7.1. Yaş.....	25
2.3.7.2. Cinsiyet.....	25
2.3.7.3. Eğitim.....	25
2.3.7.4. Meslek.....	25
2.3.7.5. Sosyoekonomik durum.....	26
2.3.7.6. Medeni durum.....	26
2.3.7.7. Ailesel risk etkenleri.....	26
2.3.7.8. Önceki intihar girişimleri.....	26

2.3.7.9. Yaşam olayları.....	27
2.3.7.10. Umutsuzluk.....	27
2.3.8.İntiharı Önleme.....	27
2.3.9. Tedavi.....	29
2.3.9.1. Hastaneye yatırma.....	29
2.3.9.2. Ayaktan izleme.....	29
2.3.9.3. Medikal tedavi.....	29
2.3.9.4. Psiko-sosyal tedaviler.....	29
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM-YÖNTEM	30
3.1.Evren ve Örneklem.....	30
3.2.Verilerin Toplanması	30
3.3.Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM-BULGULAR	32
4.1.Katılımcılara Ait Sosyodemografik Verilerin İncelenmesi	32
4.2.Katılımcıların İntihar Düşüncesi, Sürekli Kaygı ve Aile Değerlendirme Ölçeklerinin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların İncelenmesi.....	34
4.3.Ölçekler ve Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler.....	35
4.3.1.Katılımcıların Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanma Durumu ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	35
4.3.2. Katılımcıların Yaşları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	36
4.3.3. Katılımcıların Gelir Düzeyleri ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	38
4.3.4. Katılımcıların Sınava Giriş Sayıları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	39
4.3.5. Katılımcıların Anne- Baba Tutumları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	40
4.3.6. Katılımcıların Medeni Durumları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	41
4.3.7. Katılımcıların Mezun Oldukları Bölüm ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	42
4.3.8. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamaları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	43

4.3.9. Katılımcıların Branş Seçimleri ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	44
4.3.10. Katılımcıların Doğum Sıraları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	45
4.3.11. Katılımcıların Kardeş Sayıları ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	46
4.3.12. Katılımcıların Cinsiyetleri ile Sürekli Kaygı ve İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	47
4.4. Ölçekler ve Ölçek Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	47
BEŞİNCİ BÖLÜM-TARTIŞMA VE SONUÇ.....	52
5.1. Tartışma	52
5.2. Sonuç.....	59
5.3. Öneriler.....	60
KAYNAKÇA.....	62
EKLER	81
Ek-1. Gönüllü Olur Formu.....	81
Ek-2. Sosyodemografik Veri Formu	83
Ek-3. Aile Değerlendirme Ölçeği	85
Ek-4. İntihar Düşüncesi Ölçeği	88
Ek-5. Sürekli Kaygı Ölçeği	91
Ek-6. Araştırmanın Yapıldığı Dershanelerden Alınan Araştırma İzin Belgesi.....	93
Özgeçmiş.....	94

KISALTMALAR

KPSS : Kamu Personeli Seçme Sınavı

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

ÖSYM : Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

DİE : Devlet İstatistik Enstitüsü

SED : Sosyoekonomik durum

TEOG : Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

YGS : Yükseköğretime Geçiş Sınavı

LYS : Lisans Yerleştirme Sınavı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

P: Anlamlılık Düzeyi

%: Yüzde

N: Örneklem Sayısı

SS: Standart Sapma

X: Ortalama

Akt: Aktaran

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlere Göre Dağılımı.....	32
Tablo 2. Katılımcıların İntihar Düşüncesi, Sürekli Kaygı ve Aile Değerlendirme Ölçeklerinin Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Gruba Göre Dağılımı.....	34
Tablo 3. Grupların Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanma Durumuna Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Bağımsız T’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	35
Tablo 4. Katılımcıların Yaşları Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	36
Tablo 5. Katılımcıların Yaşları Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Korelasyon Analizi’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	37
Tablo 6. Katılımcıların Gelir Düzeylerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	38
Tablo 7. Katılımcıların Gelir Düzeylerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Korelasyon Analizi’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	39
Tablo 8. Katılımcıların Sınava Giriş Sayılarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	39
Tablo 9. Katılımcıların Anne-Baba Tutumuna Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından ‘‘Bağımsız T’’ Testi ile Karşılaştırılması.....	40

Tablo 10. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi ile Karşılaştırılması.....	41
Tablo 11. Katılımcıların Mezun Oldukları Bölüme Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi ile Karşılaştırılması.....	42
Tablo 12. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Bağımsız T” Testi ile Karşılaştırılması.....	43
Tablo 13. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Korelasyon Analizi” Testi ile Karşılaştırılması.....	43
Tablo 14. Katılımcıların Branş Seçimlerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından Karşılaştırılması.....	44
Tablo 15. Katılımcıların Doğum Sıralarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi ile Karşılaştırılması.....	45
Tablo 16. Katılımcıların Kardeş Sayılarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi ile Karşılaştırılması.....	46
Tablo 17. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Bağımsız T” Testi ile Karşılaştırılması.....	47
Tablo 18. Ölçekler ve Ölçek Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin “Korelasyon Analizi” Testi ile Karşılaştırılması.....	47

1.GİRİŞ

Bireyler belirli bir işe yerleşene kadar birçok sınava maruz bırakılmaktadır. Türkiye’de Ösym, eğitim kademelerinin sonunda çeşitli sınavlar yapmaktadır. İlköğretim kademesi bittikten sonra ortaöğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme amacıyla Teog, ortaöğretim kademesi bittikten sonra yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme amacıyla Ygs-Lys ,yükseköğretimin sonunda ise meslek alanlarına personel seçme ve yerleştirme amacıyla Kamu Personeli Seçme Sınavları yapılmaktadır. Bazı meslek gruplarında bireyler işe girebilmek için hem Kamu Personeli Seçme Sınavına girmekte hem de kurumun kendisinin hazırladığı yazılı sınav ve sözlü mülakatlara girmeleri gerekmektedir. Bu sınavlarda, sınava girenlerin bir kısmı başarılı olup mesleğine başlangıç yapabilmekte, bir kısmı ise başarısız olup mesleğine başlayamamaktadır.

Bireylerin yaşamın erken dönemlerinden başlayarak üniversite’ ye yerleşene kadar , hatta üniversite bittikten sonra da memuriyet ya da işe girişlerde devam etmekte olan sınavlar, bireylerde kaygı ve umutsuzluğa neden olmaktadır (Tümekaya et al., 2007). Üniversiteyi kazanmak bireylerin kaygıları son bulmamakta, bireyler üniversiteyi bitirdikten sonra gelecek ile ilgili planlarının gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda endişelenebilmekte ve bireylerde iş bulma ya da işsizlikle karşı karşıya kalma ihtimali geleceğe dair yeni kaygıları oluşturmaktadır.

Öğretmenlik mesleğinde, öğretmen adaylarının geleceğe dair kaygıları daha çok mesleğe seçme ve yerleştirmede uygulanan Kamu Personeli Seçme Sınavı ve atanamama ihtimalinden kaynaklanmaktadır (Özsarı, 2008). Devlet kadrosunda memur statüsünde olmak isteyen öğretmenler, Kamu Personeli Seçme Sınavına girerler. Sınavdan yeterli puanı aldıklarında devletin ihtiyaçları doğrultusunda açılan kadrolara başvuru yapabilme hakkı kazanırlar ve böylece atanabilme durumları ortaya çıkmış olur. Sınavdan yeterli puanı alamayan öğretmen adayları ise özel okullarda, dersanelerde, özel ders vererek ve ya diğer sektörlerde mesleklerini icra etmektedirler.

Üniversitenin son yılında olan ya da okulu bitirmiş fakat henüz atanamamış öğretmen adayları, öğrencilik yaşamının bitmesiyle beraber iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklarının artacak olması kişide gelecek kaygılarını yaratabilmektedir. Okul yaşamının son yılları ya da okulu biten öğretmen adaylarının geleceğe dair endişeleri ve bununla bağlantılı olarak işsizlik bireylerde gelecek kaygısına zemin hazırlamaktadır. Özellikle Türkiye’de işsizliğin yaygın olması ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın duyduğu öğretmen ihtiyacı ile mezun

olan veya atama bekleyen öğretmen sayıları arasındaki tutarsızlık geleceğe yönelik kaygı düzeyini yükseltmektedir.

Türk Dil Kurumu (2005) intihar kelimesini bireyin toplumsal ve ruhsal sebeplerden kaynaklı kendi yaşamına son vermesi olarak tanımlamaktadır. İntihar, üstesinden gelinemeyen bir acıdan veya sıkıntıdan kurtulmanın yolu, çevrede bir değişiklik talebi ve bu doğrultuda yardım çağrısında bulunmadır (Poyraz, 2014). Psikanaliz açısından ise intiharın temel nedeni iç sıkıntısıdır. İnsan bir tehlike karşısında kaldığında kendisine yönelen tehlikeyi ortadan kaldırmak amacıyla savunmaya geçmekte, tehlikeyi ortadan kaldıramayacağına inanırsa kaçınır, eğer kaçmakla ya da karşı koymakla tehlikeyi ortadan kaldıramayacağını ve tehlikeye maruz kalacağını anladığı zaman kendisini ölüme atabilir (Tekşan, 1988). Sonuç olarak intihar, kişinin stres veren yaşam olaylarına uyum sağlayamaması sonucunda bilinçli bir şekilde kendisine zarar vermesidir.

İntihar düşüncesi, bilinçli bir şekilde kendisini yok etme veya ölüm düşüncelerini içermektedir (Atay, 2005). Yalvaç'a (2006) göre ise kişinin kafasını intihara takması ve açık açık kendisini öldürme istekleridir. Spirito ve Lewander (2004) intihar düşünceleri, intihar girişimine yönelik plan yapmak ve bu planı gerçekleştirmek için hangi yöntemin kullanılacağına ilişkin düşüncelerdir. Bu tanımlar doğrultusunda intihar düşüncesi, kendisini öldürmeyi düşünmesi ve bu yönde planlar ve yöntemler düşünmesi şeklinde tanımlanabilir.

Son yıllarda tüm dünyada intihar sonucundaki ölümler bazı yaş gruplarında belirgin derecede artmıştır. 15-24 yaş grubundaki bireyler intihar davranışı bakımından risk taşımaktadırlar (Keskin,2011). Fiziksel, psikolojik ve zihinsel değişimlerin yaşandığı ergenlik dönemi; çöşkulu, heyecanlı, çalkantılı ve fırtınalı bir şekilde geçmektedir. Bu dönemde psikolojik, toplumsal ve yaşamsal stresler daha fazla görülmektedir (Akpınar, 2013). Ergenlerle ilgili yapılan çalışmalarda, stres verici yaşam olayları intihar riskine zemin hazırlamaktadır (Özer, 2012). Bireylerin stres verici yaşam olayına karşı kullandığı başa çıkma stratejileri yetersiz kalırsa; bireylerde davranışsal bozukluklar ve psikosomatik hastalıklar oluşabilmektedir. Bireylerin stresleri uzun sürdüğü zaman hafif düzeyde ; tedirginlik, rahatsızlık duygusu, baş ağrısı, uykusuzluk belirtileri görülebilmektedir. Stres daha ciddi düzeylerde olduğunda ise hipertansiyon, kanser, ülser, kalp krizleri, depresyon, diğer akıl hastalıkları ve intihar gözlenebilmektedir (Partlak, 2003). Sonuç olarak, belirli yaşam dönemlerinin beraberinde getirdiği sorunlarla bireyin baş edememesi intihar riskini arttırabilmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin üniversiteyi bitirdikten sonra öğretmen olabilmeleri için Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndan başarılı olmaları gerekmektedir. Kamu

Personel Seçme Sınavı gibi stres verici bir yaşam olayıyla başa çıkamamak öğretmenlerde intihar riskini arttırabilir.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

23-26 yaş aralığındaki Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi bu çalışmanın temel amacıdır. Literatür incelendiğinde üniversiteye giriş yılı, ağırlıklı not ortalaması, cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, ebeveyn tutumu, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba mesleği, mezun olunan bölüm, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi gibi sosyodemografik değişkenlerin gelecek kaygısı üzerinde etkili olup olmadığını araştıran çalışmalar, örneklemelerini üniversite son sınıf öğrencilerinden seçmişlerdir (Özsarı, 2008 ; Saraç, 2015; Sürücü,2012;). Bu çalışma sayesinde üniversiteden mezun olan ve Kamu Personeli Seçme Sınavı kursunda sınava hazırlanan öğretmenler ile özel bir dershanede memur olarak çalışan öğretmenlerin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin karşılaştırılacak olması bakımından önem arz etmektedir. İkinci önem ve yararı ise; literatür incelendiğinde ergenlerde, lise ve üniversite öğrencilerinde, psikolojik bozukluk tanısı almış hastalarda intihar ile ilgili birçok çalışma olmasına rağmen öğretmenlerdeki intihar düşüncelerini araştıran çalışmaların son derece az olduğunu görmekteyiz. Bu çalışma, sınava hazırlanan öğretmenlerdeki intihar düşüncelerinin sosyodemografik değişkenlere göre değişip değişmediğini inceleyecek olmasından dolayı önem arz etmektedir.

Alan çalışmalarına temelde yapılacak katkı Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerde gelecek kaygıları ve intihar düşünceleri değişmekte midir? sorusuna yanıt bulmaktır. Bu çalışma Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan kontrol grubunun gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisini görmek adına önem arz etmektedir.

1.2. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Antalya ili Serik ilçesinde bulunan Cenap Düzgün Eğitim Kurumlarındaki 23-26 yaş arası Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan 120 öğretmenden elde edilen verilerle sınırlıdır.
2. Bireylerin sosyodemografik bilgilerine yönelik veriler, Sosyodemografik Veri Formu'nun ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.
3. Bireylerin gelecek kaygılarına ilişkin veriler, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği' nin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

4. Bireylerin intihar düşüncelerine ilişkin veriler, İntihar Düşüncesi Ölçeği' nin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.
5. Bireylerin aile işlevlerine ilişkin veriler, Aile Değerlendirme Ölçeği' nin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

1.3. Hipotezler

H1: Üniversiteden mezun olan ve Kamu Personeli Seçme Sınavı kursunda sınava hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları, Kamu Personeli Seçme Sınavı kursuna gitmeyen ve sınava hazırlanmayan kontrol grubunun gelecek kaygılarından daha fazladır.

H2: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanmayan ve özel bir dersane ya da okulda memur olarak çalışan öğretmenlerin intihar düşünceleri, Kamu Personeli Seçme Sınavı kursunda sınava hazırlanan öğretmenlerden daha azdır.

H3: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile üniversiteye giriş yılları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile ağırlıklı not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H5: Kamu Personeli Seçme Sınavına sınava hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile mezun oldukları bölümler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H6: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H7: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H8: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile anne-baba tutumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H9: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile medeni durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H10: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile ailenin sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H11: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile doğum sıraları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H12: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H13: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile mezun olunan bölüm arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H14: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H15: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H16: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile anne-baba tutumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H17: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile ailenin sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H18: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile medeni durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H19: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile doğum sıraları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H20: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile üniversiteye giriş yılları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H21: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile intihar düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H22: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygıları ile aile işlevleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H21: Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin intihar düşünceleri ile aile işlevleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.KAYNAK TARAMASI

2.1.Öğretmenlik

2.1.1. Öğretmenlik Mesleği

Türk Dil Kurumu tarafından meslek bir kimsenin geçimini sağlamak amacıyla yaptığı sürekli iştir (Yılmaz,2015). Freidson'a (1986) göre, meslekler herkes tarafından kolayca elde edilemeyen ve birçok kişi tarafından sahip olunamayan bilgi, becerileri içermekle birlikte kişiye gelir getiren iştir.

Tekışık'a (1996) göre öğretmenlik, bir devletin geleceğinin güçlenmesinde rol oynar. Benzer şekilde Zehmn and Kottler (1993), toplumların bilinçlenmesinde ve gelişmesinde öğretmenlik mesleğinin, önemli rol üstlendiğini belirtmişlerdir. Bu bakımdan, devletimizin gelişmesi ve kalkınması yetiştirilecek vasıflı öğretmenlere ve öğretmenler tarafından verilen eğitimin kalitesine bağlıdır. Eğitim süreci; öğretmen, öğrenci, eğitim programı ve planı gibi birçok ögeyi içinde bulundurur. Eğitimin kaliteli olabilmesi için vasıflı öğretmenler seçilerek eğitim programları ve planları iyileştirilmeli ve geliştirilmelidir. Dolayısıyla öğretmenler bu sürecin en önemli unsurlarındandır.

Küçükahmet'e (1975) göre öğretmen, sahip olduğu bilgiyi ve beceriyi başkalarına öğreten ve bunu bilimsel bir şekilde planlayarak yapan kişidir. Palmer (2003) çalışmasında öğretmenliğin sadece bilgi aktarılmaktan ziyade öğretmenin, öğrenci ile sürekli etkileşimde bulunan ve öğrencide milli eğitimin amaçları doğrultusunda davranış değiştiren kişilerdir. Ergun ve diğerleri (1999) tarafından öğretmen, eğitim kurumları ya da birimlerinde, çocukların, gençlerin gerekli olan bilgi ve becerileri öğrenmelerine yön vermekle görevli kişilerdir. Bircan (2003) göre ise öğretmen, eğitim sürecinin temel unsurlarındandır ve eğitim-öğretimi gerçekleştirmek amacıyla eğitim programını uygulayan, eğitim-öğretimin ve öğrencinin değerlendirmesini yapan kişidir. Sonuç olarak öğretmen, öğrencilere önderlik yapan, uzmanlık alanını öğrencilere aktaran ve eğitim dönemi içerisinde aktarmış olduğu bilgilerin öğrenilip öğrenilmediğini değerlendiren kişilerdir. Öğretmenlik mesleği, 1739 sayılı milli eğitim kanununun 43.maddesinde, "Öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üstlenen alan özel bir ihtisas mesleğidir" şeklinde tanımlanmış ve meslek olarak kabul edilmiştir (Cirit Gül, 2015). Öğretmenlik mesleğinin tanımlarına baktığımızda özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren, bilgi ve deneyimleri ile öğrencilerin yetişmesine ve gelişmesine yardım eden bir meslek grubudur.

Dünyada öğretmenlik “profesyonel” bir meslek olarak kabul görmektedir. Profesyonel meslek, uzun ve yoğun bir eğitim hayatının sonucunda özel meslek bilgisi ve becerisi gerektirmektedir. Dolayısıyla öğretmenliğin de profesyonel bir meslek olarak kabul edilmesi için belirli ölçütlerin sağlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir (Şarlak,2015). Örneğin, öğretmenler öğrencilerin sınıf içindeki konuşmalarından ve davranışlarından informal bazı ölçütler elde ederler ve bu ölçütlere dayanarak sınıf içi durumlarını ve öğrenmelerini düzenlerler. Öğretmenlerin informal değerlendirmeleri daha çok öğretmenin bilgi ve sezgilerine, daha önceki tecrübelerine dayalıdır (Soloman, 2003). Öğretmenler, informal değerlendirmeler yapabilmek için belli bir yeterliliğe sahip olmalıdır. Bu bağlamda yapılan çalışmalar öğretmenlerin sahip olması gereken birçok bilgi alanının olduğunu ifade etmektedir. Bunlar genel kültür, özel alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi’dir (Kala, 2015).

Genel kültür bilgisi: Öğretmenlerin meslek ile ilgili bilgi ve becerilerin yanı sıra bazı alanlarda da ek bilgilere sahip olması beklenmektedir. Öğretmenden beklenen sadece kendi alanında uzmanlık bilgisine sahip olmasından ziyade, öğretmenlerin insan bilimleri, sosyal bilimler, kültür bilimleri olarak nitelendirilen felsefe, sosyoloji, güzel sanatlar gibi diğer alanlarda da genel bir bakış açısına sahip olması gerekir.

Özel alan bilgisi: Öğretmenin, öğreteceği alanla ilgili bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Bu bağlamda öğretmen, öğrettiği alanın belli başlı kavramlarını, varsayımlarını, araştırma ve inceleme yöntemlerini bilir.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi: Öğretmenin uzmanlık alanını çok iyi bilmesi, eğitim-öğretim için ön koşul olsa bile başarılı bir eğitim-öğretim için yeterli olmamaktadır. Öğretmenlik mesleği sadece belli alanlarda bilgiye sahip olmaktan ziyade o bilginin öğrencilere en iyi şekilde nasıl aktarılabilirliğini, öğrenmenin nasıl meydana geldiğini, gelişim düzeylerinin öğrenmeye nasıl etki ettiğini ve bu özellikleri dikkate alarak öğretim planlarını hazırlamayı gerektirmektedir.

Öğretmenlik, 1970’lere kadar kutsal bir meslek olarak görülmüş ve öğretmenin değerinin ve saygınlığının her geçen gün artmasına rağmen, bugün Türkiye’de ihtiyaç dönemlerinde öğretmenliğe yönelik eğitimi bulunmayan yani diğer bölümlerden mezun olan kişilerin de öğretmen yapılması öğretmenlik mesleğine zarar vermektedir. Bu yapılan yanlış uygulamalar 1970’lerden sonra Türkiye’de öğretmenlik mesleğini; herkesin yapabileceği bir meslek konumuna getirmesinden dolayı değeri ve saygınlığı azalmıştır. 1980’lerde yaşanan toplumsal

değişmeler ve sanayileşme gibi etkenlerle ve çeşitli meslek gruplarının artmasıyla öğretmenlik mesleğine olan ilgi giderek azalmıştır (Yılmaz, 2015).

2.1.2.Kamu Personeli Seçme Sınavı

Türkiye’de devlet memuru olarak çalışacak personelin seçiminde ve yerleştirilmesinde ÖSYM’nin düzenlediği Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) baz alınmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavı, 18/3/2002 tarih ve 2002/3975 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2002 yılında ÖSYM tarafından hazırlanıp, uygulanmaya konmuştur. Sınavın ana amaçları içerisinde; kamu kurum ve kuruluşlarındaki personel istihdamının şeffaf ve adaletli bir biçimde gerçekleşmesi ve en iyi personelin seçilmesi sayılabilir. Kamu Personeli Seçme Sınavı, daha önceki yıllarda uygulamada olan Devlet Memurluğu Sınavı (DMS) ve Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavınının (KMS) birleşimidir. Devam eden yıllarda Kamu Personeli Seçme Sınavı, kamu kurum ve kuruluşlarının istek ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılmıştır. Kamu Personeli Seçme Sınavında adayların tümü Genel Yetenek ve Genel Kültür testlerini zorunlu diğerlerini ise seçmeli olarak cevaplandırır. 2013 yılında Kamu Personeli Seçme Sınavında bazı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikle öğretmen adayları, Kamu Personeli Seçme Sınavında Öğretmenlik Alan Bilgisi Testine (ÖABT) de girmeleri gerekmektedir (Akalin, 2014).

Kamu Personeli Seçme Sınavında öğretmen adayları genel kültür ve yetenek, eğitim bilimleri, alan bilgisi alanlarının sınavlarına tabi tutulmaktadır. Öğretmen adayları “genel kültür ve genel yetenek becerileri” ve “eğitim bilimleri” kısımlarında 120’şer soru cevaplandırmaktadır. Sınavda, genel yetenek alanında % 50 Türkçe ve % 50 matematik; genel kültür alanında da , Atatürk ilke ve inkılabları % 40, temel yurttaşlık bilgisi % 15, güncel ve sosyo-ekonomik konular % 5, Türk kültür ve medeniyetleri % 10 ve coğrafya % 30 ; Eğitim bilimleri alanında ise eğitim psikolojisi % 50, program geliştirme ve öğretim % 35 ve rehberlik % 15 ağırlığında sorular bulunmaktadır. Bu sınavlara göre her branştan adaylar aldıkları puanlara göre sıralanırlar. Bu sıralamaya göre Milli Eğitim Bakanlığının her branş için ihtiyaç gördüğü öğretmen sayısı kadar atama yapılır (Arı ve Yılmaz, 2015).

2.2.Kaygı

2.2.1.Kaygı Kavramı

Kaygı kavramı psikoloji alanına yüzyılın ilk yarısında girmiş ve bu alandaki ilk çalışmalar 1940’lı yılların sonunda başlamıştır. Psikoloji alanında kaygı kelimesini ilk kullanan ve kaygıyı

bir kavram olarak tanımlayarak nedenlerini araştıran Freud olmuştur. Freud'a göre kaygı, hoşlanılmayan ve istenilmeyen bir duygu durumu olmakla birlikte çoğu zaman her yerde deneyimlenmektedir (Freud, 1969). Kaygı (anksiyete) kelimesi, Türk Dil Kurumunda keder, endişeli düşünceler, tasa anlamlarına gelmekle birlikte kaygı, herhangi bir olay veya durumun bir tehlike olasılığını barındırması ya da kişi tarafından tehlikeli olarak yorumlanması karşısında yaşanan bir duygu durumudur (Bozkurt,2012). Beck (1991), kaygının temelinde özgül bilişsel düşüncelerin var olduğunu bunların da "tehlike" ve "tehdit" algısına yönelik düşünceler olduğunu belirtmiştir. Cannon (1932), kaygıyı kişinin homeostazisini bozabilecek tehlikelere karşı bir tepki ya da bozulan homeostazisi yeniden düzenleme gayretlerinin başarısız olması sonucunda oluşan bir durum olarak tanımlamıştır. Tallis (2003) ise kaygının bir neticeye tepki olduğunu belirterek insanların, işlerinin pek iyi sonuçlanmayacaklarını anladıklarında kaygılandıklarını belirtmektedir. Kaygının tanımlarına bakıldığında ortak olarak tehlike, endişe ve olay kavramlarının bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla kaygıyı; bireylerin yakın bir zamanda ya da gelecekte karşılaşacaklarını düşündükleri olay veya durumu tehlikeli olarak algılaması ve kötü ya da başarısız sonuçlanacağını düşünmeleri durumunda, kişide oluşan endişe ve tasa durumu olarak tanımlanabilir.

Korku ve kaygı kavramları çoğu kez eş anlamlı olarak kullanılırsalar da iki kavram birbirinden ayrılmaktadır. Beck ve Emery'e (2006) göre korku bir tehlikenin derecesini göstermekte; kaygı ise birey korkunun etkisinde iken ortaya çıkan rahatsızlık veren duygusal bir durumdur. Yorgancı' ya (2006) göre ise korku, herkes tarafından tehlikeli olarak kabul edilen bir duruma veya olaya karşı yaşanmakta; kaygı ise bireyin herhangi bir durumu veya olayı kendi algılaması ve yorumlamasına bağlı olarak kişinin kendisinin yarattığı bir duygudur. Cüceloğlu'na (2004) göre de bazı psikologlar korkuyla kaygı arasında üç önemli farkın bulunduğunu ifade ederler:

- 1. Kaynak:** Korkunun nedenleri belirli olmasına rağmen kaygının nedenleri belirsizdir.
- 2. Şiddet:** Kaygının derecesi korkudan daha hafiftir.
- 3. Süre:** Korku tehlike ortadan kalktığında sonlanırken kaygı ise daha uzun süre devam etmektedir.

Kaygılı bireyler kendini gergin, huzursuz, her an kötü bir şey olacakmış endişesi hissedebilmektedirler. Bireylerdeki kaygıya güçsüzlük, tedirginlik, güvensizlik, panik, şaşkınlık, unutkanlık ve uykusuzluk eşlik etmekle birlikte halsizlik, baş ağrısı, baş dönmesi, ağız kuruluğu, bulantı, çarpıntı, iştahsızlık, kan basıncının düşmesi ya da yükselmesi, kas

gerginliği, solunum sayısında artma, terleme, titreme gibi birçok fiziksel belirtiler de eşlik etmektedir (Şeker, 2014). Walker and Shepherd (2001) de bireylerdeki kaygıya ölüm korkusu, kontrolü kaybetme korkusu, saçma bir şeyler yapma korkusu, endişeli bekleyiş, sinirlilik, huzursuzluk, konsantrasyon düşüklüğü ve endişeli düşünceler gibi psikolojik belirtilerin eşlik ettiğini belirtmişlerdir. Kaygının olumsuz fiziksel ve psikolojik belirtileri olmasına rağmen organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici özellikleri de bulunmaktadır. Kişinin üzüntü, ayrılık, hayal kırıklığı gibi duygusal durumlara karşı kendisini hazırlaması kaygının uyarıcı, önceden tedbir alması koruyucu ve başarısız olma endişesinden dolayı çalışmaya yönlendirmesi ise motive edici özelliklerine örnek verilebilir (Saraç, 2015). Allwright and Bailey (1991) kaygının birtakım olumlu özelliklerinden dolayı çok ta kaçınılacak bir duygu olmadığı görüşündedirler.

2.2.2.Kaygı (Anksiyete) Çeşitleri

Spielberger (1966), kaygının iki faktörlü olduğunu öne sürmektedir.

2.2.2.1. Sürekli kaygı

Kişinin kaygıya olan yatkınlığını gösterir. Kişinin yatkınlığı, içinde bulunduğu durumları çoğu zaman stresli olarak algılaması ve yorumlamasını içerir. Dolayısıyla derecesi durumluk kaygıya göre daha duranıdır. Sürekli kaygısı yüksek olan kişiler stres yaratıcı durumlarla karşılaştıklarında diğer kişilere göre daha çabuk endişelenirler ve kötümserliğe düşerler (Özdemir, 2013).

2.2.2.2. Durumluk kaygı

Bireyin içinde bulunduğu stresli duruma yönelik hissettiği öznel korku olmakla birlikte fizyolojik olarak da bir uyarılma sonucu terleme, kızarma, kalp çarpıntısı ve titreme gibi fiziksel durumlarla kendini gösterir. Durumluk kaygı, aynı zamanda bireyin o anki stresli durumdaki gerilim ve huzursuzluk duygularının yansımasıdır. Stresin fazla olduğu olay veya durumlar yaşandığında durumluk kaygı seviyesinde yükselme olur, stresin yoğun olduğu olay veya durum ortadan kalkınca da durumluk kaygıda düşüş yaşanır (Yolcu, 2015).

2.2.3.Kaygının Nedenleri

Kaygı, bireyin çocukluk yaşamındaki çevresindeki kaygılı insanların varlığıyla gelişir. Çocukluk döneminde, anne- baba, diğer yetişkinler ve akranlarından görerek kaygıyı öğrenmeye başlar (Geçtan, 2005). Öğrenilen kaygı sonucunda çocuk, zihninde yeni bağlantılar

oluşturarak çevresindeki diğer kişiler ve durumlar karşısında da kaygılanmaya başlayabilmekte ve kaygı uyandıran durumlardan kaçınmayı öğrenebilmektedir.

Cüceloğlu (1999) tarafından kaygının sebepleri aşağıdaki başlıklar altında sıralanmıştır:

- a. **Desteğin çekilmesi:** Kişinin yaşamında anne-babası, arkadaşları, akrabaları onun destekçisidir. Kişi, yaşamındaki bu sosyal destekçileri yok olduğunda kaygı duymaktadır.
- b. **Olumsuz bir sonucu beklemek:** Trafikte hız sınırını geçme, soğuk havada ince kıyafetler giyme, silahlı bir saldırının ortasında kişinin kendisini bulması gibi olumsuz sonuçların oluşacağı bilinen ya da düşünülen durumlarda kaygı meydana gelmektedir.
- c. **İç çelişki:** Yaptığımız davranış ile inandığımız bir düşünce arasında tutarsızlık olursa kaygı duyulur. Kişi, tutarsızlığı giderinceye kadar kaygı duymaktadır. Örneğin, kişi nükleer silahların dünyayı yok edebileceğine inanıyorsa ve bu silahların üretildiği bir laboratuarda çalışıyorsa kaygı duyabilmektedir.
- d. **Belirsizlik:** Gelecekte ne olacağının belirsiz olması bireylerde kaygı yaratabilmektedir. Yaklaşan bir sınavın ne zaman, nerede yapılacağının belirsiz olması ya da sınavı geçip geçemeyeceği gibi durumlarda kaygı ortaya çıkabilmektedir.

2.2.4.Kaygı ile İlgili Kuramlar

Kaygı birçok araştırmacı tarafından incelenmiş ve kaygının nedenlerini açıklamak üzere kuramlar öne sürülmüştür:

2.2.4.1.Psikanalitik Yaklaşım

Psikanalitik görüşe göre; kaygı, benlik (ego) ile altbenlik (id) arasındaki çatışmadan oluşmaktadır. Altbenliğin bilinçdışı dürtülerine karşı benlik denge kurmaya uğraşır. Altbenliğin dürtüleri yapılamayacak türde artarsa benlik herhangi bir nedenle zayıflar ya da benlik-altbenlik arasında bir çatışma ortaya çıkar. Çatışma benlik tarafından alt benliğin dürtülerinin bastırılmadığını gösterir. Dolayısıyla, bu durum bir tehlike olarak algılanır. Anksiyete benlikte tehlikenin habercisi olarak ortaya çıkar (Uzun, 2015).

Altbenliğin genellikle cinsel ve saldırgan nitelikli dürtüleri kendilerini ifade etmeye çalışırlar ancak benlik onların ifadesine izin veremez. Çünkü bilinçdışı olarak toplum tarafından cezalandırılmaktan korkmaktadır. Altbenliğin doyum arayan dürtüleri, benlikteki gerçeklikler ve toplum tarafından kabul edilemez türde olmasından dolayı engellenirler. Dolayısıyla

altbenlik ile benlik bir uyum problemi yaşanır ve çatışma ortaya çıkar. Çatışma tehlike olarak algılanır ve neticesinde kaygı ortaya çıkmaktadır (Davison and Neale, 2004).

2.2.4.2.Davranışsal Yaklaşım

Davranışçı yaklaşıma göre, kaygı tehlikeli durumlara karşı öğrenilmiştir. Koşullu uyaranların, koşulsuz uyaranların etkileşiminden doğan koşullu tepki olarak kaygı ortaya çıkar. Birey, kaygı uyandıran tehlikeli ya da stresli durumlardan uzaklaşarak kaygıdan da uzaklaşır (Palti, 2012). Davranışçı kurama göre kaygıyı bir bozukluk olarak nitelendirebilmek için, kişi tehlikesi olmayan bir durumu veya olayı tehlikeli algılamalıdır (Stagner, 1961).

2.2.4.3.Bilişsel Yaklaşım

Beck ve diğerlerine (2011) göre kaygı, kişilerin olay veya durumları algılamaları ve olaylara getirdikleri yorumlar sonucunda oluşmaktadır. Bir olay veya durum kaygı verici olarak algılanır ve aklından geçen olumsuz düşünceler ile birlikte duygular ve bazı fiziksel belirtiler ortaya çıkabilir. Dolayısıyla kişideki yanlış ve abartılı algılama ve yorumlamalar sonucunda “anksiyete” ortaya çıkmaktadır. Bireyin olayları veya durumları algılama ve yorumlamasına göre kaygı yaşanmaktadır.

Kaygı düzeyi az olan bireyler, çevredeki olay veya durumların kendileri için tehlike oluşturacağına dair düşünceleri yoktur. Kaygı düzeyi yüksek bireyler ise olay veya durumları değerlendirirken, kişiselleştirme, felaketleştirme ve aşırı genelleme yapmakla birlikte kötü ve zarar verici bir şeylerin olabileceğini düşünürler (Sharf, 2004).

2.2.4.4. Biyolojik Yaklaşım

Panik bozukluğu olan kişilerin % 50'sinin akrabalarında da benzer belirtilerin olması ve riskin birinci derecede akrabalarında panik bozukluğu olan kişilerde 4-8 kat artması, anksiyete bozukluklarında genetik faktörlerin rol oynayabileceğini düşündürmektedir (Esen, 2012). Kaygılı insanların kendileri gibi yakın akrabalara ve anne-babaya sahip oldukları sıkça karşılaşılan bir durumdur (Rapee et al., 2003).

Yapılan çalışmalar "locus ceruleus" adlı beyin bölgesinin genetik kökenli anksiyetelerin oluşumunda rol oynadığını göstermektedir. Beynin her yanından gelen nöral bağlantılar bu çekirdeğe ulaşırlar ve buradan çıkan efferent sinirler panik bozukluğun oluşmasında rol oynar. Locus cereleus, inhibitor nöronları aktive ederek, organizmanın anksiyete düzeyini düzenler (Geçtan, 2003). Ayrıca, bir magnetik rezonans görüntüleme çalışmasında panik bozukluğu olan hastaların sağ temporal lobunda özgün bir defekt tespit edilmiştir (Kaplan ve Sadock, 2004).

2.2.5.Gelecek Kaygısı

Sorgulamak, yeniliğe yönelmek, değiştirmek, farklı bir şeyler yapmak ihtiyacı metakognisyon geni sayesinde olmaktadır. İnsan dışındaki canlılarda olayları sorgulamak, değiştirmek gibi bir beceri yoktur; beyinleri nasıl kodlanmışsa o şekilde yaşam sürerler. Dolayısıyla, gelecek endişesi de insan dışındaki canlılarda yoktur. Bir inek, bir tavuk gelecekle ilgili kaygı duymaz. İneğin genlerinde süt vermek, tavuğun genlerine ise yumurta vermek kodlanmıştır. İnsan metakognisyon geni sayesinde diğer canlılardan farklı olarak ilerleyen zamanın farkındadır; kendisini bekleyen bir geleceğin olduğunu ve onu kontrol edemediğini anlar, gelecek kaygısı yaşamaya başlar (Aygün, 2014).

Öğretmen adaylarının gelecekte beklenenleri ve bunlara ulaşıp ulaşılamayacağına ilişkin belirsizlik öğretmen adaylarında kaygının oluşmasına neden olmaktadır. Bireyin gelecekte duyduğu kaygı orta dereceli ise kaygı duyduğu duruma odaklanarak onu gerçekleştirmek için elinden geleni yapar, gelecekte az kaygı duyarsa o zaman sorumsuz bir şekilde işini hep ihmal eder, çok fazla kaygı duyarsa da işine odaklanamaz (Sürücü, 2012)

Mezuniyet öncesinde öğretmen adayları gelecekte istediği iş beklentileri konusunda kaygı duyarlar. Öğretmenlerin bazı gelecek kaygıları ‘Kendimi nasıl geçindireceğim?, Bir öğretmen olarak hayatımı sürdürebilecek miyim?’ şeklindeki sorulara yansımaktadır. (Mithaug, 2004). Öğrencilerin gelecekle ilgili kaygıları arasında iş bulamama, en yaygın görülen sorunlardan biridir (Ok, 2011).

Baltaş ve Baltaş’a (1990) göre öğretmenlerdeki gelecek kaygısının temelinde, öğrencilerin Kamu Personeli Seçme Sınavı’na yüklemiş olduğu anlam yatmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavı, öğretmenler için yıllarca emek verdikleri mesleklerine başlayabilmenin şartı olmakla birlikte en kritik ve en son aşamadır. Dolayısıyla Kamu Personeli Seçme Sınavı, öğretmen adaylarının gelecek kaygısı düzeylerini oldukça arttırabilmektedir.

2.2.5.1.Öğretmenlerin Kamu Personeli Seçme Sınavı’na İlişkin Kaygıları

Günümüzde halen öğretmenlik mesleğine seçme ve yerleştirmede Kamu Personeli Seçme Sınavı kullanılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında memur olarak göreve başlayabilmek için bu sınavın başarıyla geçilmesi gerekmektedir, bu da öğretmen adaylarının endişelenmesine yol açmaktadır. Öğretmen adayları Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlandıkları dönemlerde büyük kaygı yaşamaktadırlar. Bu onların eğitimlerini de etkilemektedir. Eraslan’ ın (2004) çalışmasında son sınıftaki öğretmen adaylarında Kamu Personeli Seçme Sınavının kaygısının

yaşandığı ve bu kaygıdan dolayı okuldaki derslerini takip edemedikleri ortaya çıkmıştır. Bunun yanında araştırmada öğretmen adayları öğretmenlik mesleğine hazırlanmaktan ziyade, Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanmakta olduklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla, öğretmen adayları Kamu Personeli Seçme Sınavını geleceğinin önünde bir engel olarak görebilmekte ve geleceğe kaygıyla bakabilmektedir. Ayrıca, Kamu Personeli Seçme Sınavı engelini aşamayarak başarısız olacağını düşünen öğretmen adayları, Kamu Personeli Seçme Sınavına karşı olumsuz bir tutum geliştirebilmektedirler.

Öğrenciler mezun olduktan sonra Kamu Personeli Seçme Sınavında başarılı olup olamayacakları ve atanıp atanamayacaklarına ilişkin kaygı yaşamaktadırlar. Bu kaygılarının temel nedenleri; Çok fazla eğitim fakültesinin olması, diğer fakültelerin mezunlarına formasyon hakkı tanınması, bazı branşlarda atama yapılmıyor olması, bazı branşların atama yapılacak kontenjan sayısının çok düşük olması, öğretmen sayısı ihtiyacı ile öğretmenlik bekleyen öğretmen adayları sayısı arasındaki tutarsızlık, Kamu Personeli Seçme Sınavının içeriğine dahil olan konuların çizgilerinin net olmaması, konuların çok fazla olması, sınav konularının eğitim fakültelerinde okutulan derslerle örtüşmemesi, sınavın yılda bir kez yapılıyor olması nedeniyle yapılan bu tek sınavda başarılı olma zorunluluğu şeklinde sıralanabilir (Oktay, 2012).

Müzik öğretmen adaylarıyla yapılan bir çalışmanın bulgularına göre; müzik öğretmenliği okuyan öğrencilerin %72'sinin atanamama kaygısı yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmen adayları sadece sınavla ilgili değil, sınav sonrasında ne olacağı ile ilgili de kaygı yaşamaktadırlar. Örneğin, öğretmen adayları eğer Kamu Personeli Seçme Sınavını kazanamazsa ailesine yük olacağı yönünde endişe duyabilmektedir (Çelik, 2009).

Ersanlı (2005) çalışmasında, öğrencilerin “Gelecek için sizi en çok kaygılandıran faktörler hangileridir” sorusuna yüzde 55'inin iş bulamama, yüzde 55'inin de ekonomik zorluklar cevabını verdikleri ortaya çıkmıştır (Milliyet Gazetesi, 2005). Dolayısıyla öğrencilerin gelecekle ilgili iş bulamama kaygılarının olduğunu ve bunun en büyük nedenlerinden birinin işe girişte yapılan merkezi sınavlar olduğu ifade edilebilir.

2.2.5.2.Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Gelecek Kaygıları

Yapılan bir araştırmaya göre öğretmen adaylarının atanma ve mesleğe ilişkin gelecekte beklentileri şu şekildedir (Taşdemir vd., 2011):

- i. Atanmaya dönük düşünceleri: “Atanacağım konusunda çok ümitli değilim.” , “Atanmak çok zorlu bir süreç.” , “Çaba gösterirsem atanacağımı düşünüyorum.” , “Göreve başladığımda maddi ve manevi rahatlarım.” şeklinde düşünceler içerir.
- ii. Mesleki gelecekle ilgili düşünceleri: “Yüksek lisans yapmak” , “Doktora yapmak” , “Öğretmenlik yapmak” , “Yönetici kadrolarında yer almak” şeklindeki beklentileri ile birlikte “Şu an böyle bir beklentim yok.” şeklindedir.
- iii. Ekonomik düzey ile ilgili düşünceleri: “Çok yüksek bir maddi beklentim yok.” , “Temel ihtiyaçlarımı karşılayacak kadar ekonomik düzey.” , “Başka bir işle uğraşırım.” şeklinde ekonomik beklentileri vardır.
- iv. Aile hayatı oluşturmaya yönelik düşünceleri: “İyi bir aile hayatı kuracağım.” , “Sağlam ve kaliteli bir aile ortamı oluşturacağıma inanıyorum.” , “Mesleğimin aile hayatıma olumlu yansıtacağını düşünüyorum.” , “Mesleğim, çocuklarımı daha iyi yetiştirmeme katkı sağlayacaktır.” şeklinde beklentileri vardır.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik kaygıları bazı noktalarda yoğunlaşır ve bu kaygılar; ben-merkezli kaygılar, görev-merkezli kaygılar ve öğrenci-merkezli kaygılar olarak daha detaylı bir biçimde aşağıda ifade edilmiştir (Can Türkdöğan,2014):

Görev-merkezli kaygılar: Öğretmen adayının öğreticilik görevi ile ilgili kaygılarını kapsamaktadır. Bu kaygıları taşıyan öğretmen adayları, iyi bir öğretmen olup olamayacağı kaygısını taşırlar ve dolayısıyla alanında kullanabileceği yeni öğretim yöntemlerini ve materyallerini araştırırlar. Görev merkezli kaygıya sahip olan öğretmen adayları kendisine aşağıdaki gibi soruları sorar:

1. Farklı sınıf ortamlarında eğitim ve öğretim nasıl olmaktadır?
2. Öğretim konusunda alanımdaki yeni materyalleri ve teknikleri nereden bulabilirim?
3. Öğretmenlik görevimde başarılı olabilmem için bana kim yardım edebilir?

Ben-merkezli kaygılar: Öğretmen adaylarının kendileriyle ilgili kaygılarını kapsamaktadır. Bu kaygıları taşıyan öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğini başarı ile devam ettiremeyeceği endişesini taşırlar. Ben merkezli kaygıya sahip olan öğretmen adayları, kendisine aşağıdaki gibi soruları sorar:

1. Öğretmenlik bana uygun bir meslek mi?
2. Öğretmenlik mesleğini her gün başarılı bir şekilde nasıl yapacağım?

3. Sınıfımda gürültüyü durduramadığımda okul müdürü ve okuldaki diğer öğretmenler benim hakkımda ne düşünecek?

Öğrenci-merkezli kaygılar: Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılayamayacağına yönelik kaygıları kapsamaktadır. Bu kaygıları taşıyan öğretmen adayları, her öğrencinin kültürel, bilişsel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını nasıl karşılayabileceği konusunda endişelidir. Öğrenci merkezli kaygıya sahip olan öğretmen adayları kendisine aşağıdaki gibi soruları sorar:

1. Öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için öğrenmek daha kolay ve çabuk olsun?
2. Her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için hayat-boyu öğrenmek önemli ve vazgeçilmez olsun?
3. Özel öğretime muhtaç veya yüksek düzeyde potansiyelli öğrencilere nasıl yardım edebilirim ki bu çocuklar öğrenmelerini okul dışında da başarı ile sürdürebilsinler?

2.2.6.Kaygıyı Etkileyen Etmenler

Kaygı düzeyini etkileyen olası bazı etmenler aşağıda belirtilmiştir :

2.2.6.1.Yaş: Çocuğun gelişiminde her yaşın kendine özgü gelişimsel özellikleri vardır ve çocuğun kaygıları, içinde bulunduğu yaşın özelliklerine göre değişiklik gösterir. İlk yıllarda annesinden ayrılma kaygısı daha sonralarında kızların babalarının sevgisini, erkeklerin ise annelerinin sevgisini kazanma kaygısı, ilkökul yıllarında ise arkadaş bulamama, derslerinde başarılı olamayacağına yönelik kaygı ve ergenlik yıllarında ise yakın arkadaşlar edinme, bir grubun üyesi olma, karşı cinsle hoş görünme ve bedenindeki değişikliklere karşı duyulan kaygılar ön plana çıkmaktadır. Her yaş düzeyinde kaygının şiddeti veya durumun sürekliliği aynı olmaz. Araştırmalar küçük çocukların kaygı düzeyinin büyük çocuklardan daha düşük olduğunu bulmuştur (Ök , 1990; Dong et al., 1994).

2.2.6.2.Cinsiyet: Kaygı düzeyi cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre kızların kaygı düzeylerinin erkeklerin kaygı düzeylerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur (Özusta, 1993; Ronan et al., 1994). Buna rağmen Bozak 1982’de yaptığı çalışmasında 9-12 yaşları arasında iken kız öğrencilerin, 13-16 yaşları arasında iken erkek öğrencilerin kaygı puanının daha yüksek olduğu bulunmuştur ve bunun sebebinin testin ölçtüğü etkenlerden veya belirtilerden kaynaklanabileceği öne sürülmüştür (Bozak, 1982).

2.2.6.3. Anne-baba tutumları: Kaygı kökeni, çocukluk yıllarından gelmektedir. Çocukluk döneminde maruz kalınan aşırı reddedici, aşağılayıcı tutumlar, ergenlik döneminde diğer yetişkinlerin alaycı davranışları, ana-babaların cezaya eşlik eden itici davranışları, çocuğun fiziksel yada psikolojik baskı altında tutulması, çocuğun altına yapması ve cinsel oyunlarının tepkiyle karşılanması, aşırı koruyucu ve baskıcı tutumlar, ana-babaların birbirine karşıt düşen istekleri, boşanmış ailelerde ana-baba arasında boşandıktan sonra da devam eden kavgalar, çocukta kaygının oluşmasına neden olabilmektedir (Yavuzer, 1994; Gelder et al., 1994). Kaygı bulaşıcı bir duygu olduğundan çocuğun çevresindeki kaygılı insanların (anne-baba gibi otorite figürlerinin) varlığıyla gelişebilmektedir (Alisinaoglu ve Ulutas, 2000).

2.2.6.4. Anne-baba eğitim durumu: Yapılan araştırmalara göre ilkökul mezunu ebeveyn ile yüksek okul mezunu ebeveynin çocuklarına uyguladıkları tutumlar farklılık gösterebilmektedir. Varol (1990) anne-babaların eğitim durumları ile çocukların kaygı düzeyleri arasında önemli bir farkın olmadığını belirtirken, Gümüş (1997) anne-baba eğitim durumu ile çocukların kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğunu, anne babası yüksek okuldan mezun olan çocukların kaygı düzeylerinin düşük olduğunu belirlemiştir

2.2.6.5. Sosyoekonomik durum: Ailenin sosyoekonomik durumunun yetersiz olması temel ihtiyaçların karşılanamamasına, hayattan tatmin olamamalarına neden olabilmektedir. Ayrıca çocuğun çevresindeki diğer kişilerin yediğini yiyememe, giydikleri kıyafetleri alamama, istediği her yere gidememe ve bunları sindirememeleri de kaygı düzeylerini arttırabilmektedir. Girgin (1990) çalışmasında alt sosyoekonomik düzeydeki çocukların kaygı düzeylerinin yüksek ve orta sosyoekonomik düzeydeki çocuklara oranla daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Sargın (1990) çalışmasında iki odalı evde yaşayan lise 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin kaygı düzeylerinin üç veya daha fazla odası olan evde yaşayan öğrencilerin kaygı düzeylerinden daha yüksek olduğunu saptamıştır. Bu durum da yine sosyoekonomik durumla ilgili bir olduğu için, sosyoekonomik durumun kaygıyı etkilediği düşünülmektedir.

2.2.6.6. Kardeş sayısı: Çocuğun tek çocuk olması veya kardeşinin olması onun kaygı düzeyini etkileyebilmektedir. Ebeveynlerin kardeşler arasında eşit olmayan tutumları ve ayrımcılık yapmaları kaygı oluşumuna neden olabilir. Kardeşler arası kıskançlıklar, çekememezlikler, anne-babanın ilgisini paylaşamama ve sevgisini kazanamama gibi kıskançlıktan doğan kaygılar oluşabilir. Kardeş sayısı arttıkça çocuk odasını, eşyalarını, kitaplığını, harçlığını paylaşmak zorunda kalmaktadır. Odasında tek başına kalmak isteyebilir, eşyalarının kullanılmamasını isteyebilir. Bu durumlar kardeşler arasında tartışmalar çıkarabilir ve kişide kaygı seviyesinin yükseltebilir (Eldemir, 2006).

2.2.6.7. Anne-baba mesleği: Varol (1990) çalışmasında baba mesleği işçi, çiftçi, esnaf olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin baba mesleği memur, subay ile serbest meslek olanlara göre daha yüksek olduğunu; anne mesleğine göre ise, anne mesleği ev hanımı, işçi, esnaf olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin, anne mesleği serbest meslek olanlara göre daha yüksek olduğunu bulmuştur. Mesleklerin ebeveynler üzerinde psikolojik etkilerinin yanı sıra çocukta da bazı kaygılara sebep olabilir. Anne veya babasının tehlikeli işlerde çalışması (polis, asker vs.), gece nöbetlerinin olması, iş saatlerinin düzenli olmaması gibi durumlar çocukların kaygı düzeylerini etkileyebilmektedir.

2.3. İntihar

2.3.1. İntihar Davranışı

Tarih boyunca intihar olgusuna karşı farklı tutumlar ve inançlar olmuştur. Eski yazıtlar intihara ilişkin bilgiler vermekle birlikte 19.yüzyılın sonuna kadar ilkel kabilelerde intihar olgusunun bulunmadığı ifade edilmiştir. Ancak daha sonraki araştırmalar ilkel insanlarda da intihar davranışının var olduğunu saptanmıştır. Çok eski çağlara kadar uzanan intihar davranışı psikiyatride en çok araştırılan ve halen de kapsamlı araştırmalara ihtiyacı olan olgular arasındadır (Atay, 2005).

Tarihin en eski zamanlarından beri kendini öldürenler bulunduğu halde intihar sözcüğü XVIII yüzyılda kullanılmaya başlanmıştır. Orta çağda Latince'de "sui homicida" ve "sui ipisus homicidum" terimleri başkasını öldürmek, başkasını katletmek anlamında kullanılmıştır. İntihar kelimesi Türkçe'ye Tanzimat döneminde girmiştir. Bu dönemde batı dillerinden Türkçe'ye çevrilen eserlerde "suicide" sözcüğüne karşılık olarak kendini katletme anlamına gelen "intihar" sözcüğü kullanılmıştır. Bu sözcük Arapçada kurban demek olan "nahr" dan gelmektedir (Arkun, 1978). Türk Dil Kurumu'na (2005) göre intihar toplumsal ve ruhsal sebeplerden dolayı bireyin yaşamına son vermesidir (TDK Sözlüğü, 2009).

İntihar davranışı ile ilgili ilk kapsamlı araştırmayı Emile Durkheim yapmıştır. Emile Durkheim (2002), olumlu ya da olumsuz bir eylem sonucunda kişi tarafından ölümle sonuçlanacağı bilinerek yapılan her ölüm olayını intihar olarak tanımlamaktadır. İntihara yönelik ilk psikolojik bakış ise Sigmund Freud (1916) tarafından yapılmıştır. Psikanalitik kuram intiharı, çocukluk döneminde karşıt duygular beslenen anne ya da babanın kaybedilmesi sonucunda anne ya da babaya duyulan öfkenin benliğe çevrilmesi şeklinde açıklar (Freud, 1993). Litte (1883), intiharı insanın kendisini öldürmesi olarak tanımlamıştır. Schneidman (1985) intiharı; insanın bilinçli bir şekilde bilerek, isteyerek ve tasarlayarak yaşamını sona

erdirmesi olarak tanımlamakta ve intiharı, dayanılmaz acıları ve ağır sorunları olan bireyin çözüm arayıcı eylemi olarak kabul etmektedir (akt. Oral, 1997). Nock ve diğerlerine (2008) göre intihar, kişinin hayatını sonlandırmak için yaptığı kasıtlı eylem olarak tanımlanmaktadır. Uçan'a (2006) göre ise bireyin bilinçli bir şekilde ölümü hedefleyen her türlü davranışı intihar olarak kabul edilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) intihar davranışını, intihar eylemi ve girişimi olarak iki grupta ele almaktadır. İntihar eylemini kendi talebi ile yaşamına son vermesi, intihar girişimini ise, bireyin kendisini öldürmek veya zarar vermek amacıyla gerçekleştirdiği fakat sonucu ölümle sonuçlanmayan tüm bilinçli girişimler olarak tanımlamaktadır (Tel ve Uzun, 2003). Eskin (2012), intihar davranış örüntüsünü intihar düşüncesi, intihar girişimi ve tamamlanmış intihar olarak ele almakta ve intihar düşüncesini; bireyin kendi yaşamına son vermeyi düşünmesi ve bu yönde planlar yapması, intihar girişimini; bireyin kendi yaşamına son vermek için girişimde bulunması, tamamlanmış intiharı ise bireyin kendi yaşamına son vermek için kendisini öldürmesi şeklinde tanımlamaktadır. Dolayısıyla intihar davranışı, düşünceyle başlayıp istemli kendini öldürme eylemi ile sonuçlanan bir davranış yelpazesi olarak tanımlanabilir .

2.3.2.İntihar Olgusuyla İlişkili Kavramlar

İntihar olgusuyla bağlantısı kurulabilecek bazı kavramlar vardır. Bunun sebebi intiharın karmaşık ve çok yönlü bir olgu olmasıdır. İntihar olgusu üzerinde pek çok farklı alan çalışma yapmıştır. Bunun doğal bir sonucu olarak da ortaya tanımlanması gereken pek çok kavram çıkmıştır. Bunların bazıları: İntihar girişimleri, intihar jesti, intihar tehdidi, intihar düşüncesi, intihar mesajı, intihar riski, intihar süreci, gizli intihar, sözde intihar, sapma, yabancılaşma, ötenazi ve anomi'dir. Bu kavramlar aşağıda daha ayrıntılı bir şekilde ifade edilmiştir (Gönenç, 2003).

İntihar Girişimi: Ölümle son bulmayan ancak bireyin kendini yok etmeye yönelik yaptığı her türlü davranıştır. Bunun yanında intihar girişimi bir yardım talebi ve varolan problemler durumlarının değişmesi için bir mesaj niteliği taşıyabilir.

İntihar Jest: Bireyde ölme isteğinin ve buna yönelik herhangi bir plan ve yöntemin düşünülmediği, fakat çevresine ölme isteği varmış gibi davranmasıdır.

İntihar Tehdidi: Ölme isteğinin sözle ifade edilmesine karşın davranışa geçirilmemesidir.

İntihar Düşüncesi: Kişinin intiharı gerçekleştirmek için edimde bulunmaması ile kendisini gösteren ve kişinin sadece intiharı düşünüp söylemesi ya da yazmasıdır.

İntihar Mesajı: Bireyin çevre ile iletişim kurabilmek için intihar düşüncesini söz, davranış ya da hareketlerle ortaya çıkarmasıdır.

İntihar Riski: Bir uzmanın hayatına son vermek isteyen bir kişinin yaşam şartları, önceki intihar girişimleri, patolojik özelliklerine bakarak bireyin intihar etme ihtimalinin bulunup bulunmadığına yönelik vardığı yargıdır.

İntihar Süreci: Bu süreç intihar davranışını; intihar düşüncesi, intihar girişimi ve tamamlanmış intihara kadar olan durumu içermektedir. Bu süreçte intihar eğilimi yükselebilmekte ya da azalabilmektedir.

Gizli İntihar: Kişinin içkili ve tedbirsiz otomobil kullanarak ya da kalp hastalığı olan birisinin sigara kullanarak kendini yok etmeye yönelik bazı yıkıcı davranışları gizli intihar olarak kabul edilir.

Sözde İntihar: Bunama ve kaza gibi kişinin iradesinin olmadığı ölüm şekilleri olmakla birlikte kişinin kendi davranışlarından kaynaklanan intiharlardır.

Yabancılaşma: Sungur'a (1998) göre sosyolojik anlamda yabancılaşma bireyin, toplumun gelenek-göreneklerine ve etrafındakilere karşı ilgisinin yok olması anlamına gelmekle birlikte sosyal yönden tüm çevreden soyutlanmayı kapsamaktadır. Topluma, aileye ve tek tek bireylere yabancılaşıldığı gibi, toplumsal gelenek-göreneklere de yabancılaşma söz konusudur. Bu durumda bireyi hayata bağlayan bağlar büyük oranda zayıfladığından kişi intihara yönelebilmektedir.

Ötenazi: Ölümcül ya da ölümcül olduğu düşünülen bir hastalığa yakalanan bir kimsenin talebi üzerine, hastayı acılı bir ölümden ya da ölümlü pençeleşmekten kurtarmak için bir başkası tarafından yerine getirilmektedir. Gönüllü öldürme olarak da bilinen ölümlü sonuçlanan bu davranış bir tür intihar davranışı olarak kabul edilmektedir.

Anomi: Anomi en genel anlamı ile kuralsızlık anlamına gelmektedir. Durkheim'e göre intiharların artmasında toplumun yapısında meydana gelen değişiklikler rol oynamaktadır. Anomik intiharlar, toplumların normal zamanlarında değil, daha çok buhranlı ve hızlı değişimlerin yaşandığı dönemlerde daha çok olmaktadır. Örneğin, savaş dönemlerinde yaşanan değişiklikler bireylerin yaşam koşullarını altüst eder. Dolayısıyla, intiharın nedeninin bu kargaşalık (anomi) hali olduğu kabul edilir.

2.3.3. Türkiye’de İntihar Olgusu

Türkiye’de intihar oranları yıllara ve yaşa göre farklılık göstermektedir ve tamamlanmış intihar ve intihar girişimi oranları Avrupa ülkeleri ve ABD’ye göre daha düşüktür. Ülkemizde kaba intihar hızı 1990’da 2,42/100.000, 2002 yılında 3,32/ 100.000, 2008 yılında 4/ 100.000, 2011 yılı verilerine göre 3,62/ 100.000 olarak saptanmıştır. TÜİK’in 2011 verilerine göre en yüksek intihar oranı %23,1 ile 15-24 yaş aralığında görülmektedir. On beş yaş altı grup hariç, tüm yaş gruplarında erkek intiharlarının kadınlardan fazla olduğu saptanmıştır (Gözden, 2013).

TÜİK 2010 verilerine göre; 2073’ü erkek ve 860’ı kadın toplam 2933 kişi intihar etmiştir. Türkiye’de intihar girişimleri kadınlarda daha fazla görülmekle birlikte genç yaşlarda daha fazla gerçekleşmektedir. Türkiye’de kadın intiharlarının %60.7’si 34 yaş ve altı kadınlarda iken Dünya’da bu oran % 37.3’tür. Erkeklerde ise ülkemizdeki oran %52 iken dünyadaki oran %31.7’dir (Bülbul, 2011). Dolayısıyla ülkemizde intihar oranlarının Dünya’ya göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

TÜİK 2012 verilerine bakıldığında ülkemizde intihar oranlarının her yıl giderek arttığı görülmektedir. 2012 yılında 3225 kişi intihar ederek yaşamına son vermiştir. Bu kişilerin 3210’u erkek, 910’u ise kadındır. Yaş grupları açısından bakıldığında ise intihar vakalarının en fazla 15-24 yaş aralığında olduğu görülmektedir (Aslan, 2014).

TÜİK 2013 yılı verilerine göre ise ülkemizde bir yılda ölümle sonuçlanan intihar sayısı 3189 iken, intihar edenlerin %72’sini erkekler ve %23’ünü ise kadınlar oluşturmaktadır. Yine 2013 verilerine göre kaba intihar hızı, yüz binde 4,19 olarak saptanmış, diğer bir ifadeyle her yüz bin kişiden dördünün intihar ile hayatına son verdiği ifade edilmiştir (Gündüz, 2015).

2.3.4. İntiharın Nedenleri

İntihar, intihar girişimi ve intihar düşüncesi stresli yaşam olaylarına karşılık normal bireylerde ve ağır ruhsal sorunlu hastalarda görülmektedir. Bireylerde, stresli yaşamsal olaylarına ve travmalara bağlı olarak oluşan çaresizlik ve umutsuzluğun bir sonucu olarak intihar girişiminin görülebildiği (Poyraz, 2014) belirtmekle birlikte intihar girişimlerinin tek bir nedeni olmamaktadır.

Ülkemiz genelinde intihar nedenleri içinde ilk üç sırada hastalık, aile içi geçimsizlik ve geçim zorluğu bulunmaktadır. Öğrenim başarısızlığı ise intihar nedenleri arasında en düşük orana sahiptir. DİE verilerine göre 1974-1998 yılları arasında Türkiye’de intihar nedenleri şöyle sıralanmaktadır: Ruhsal hastalık, aile geçimsizliği, geçim zorluğu, hissi ilişki, öğrenim

başarısızlığı, diğer ve bilinmeyen. DİE 1998-2003 yılları arasındaki intihar nedenlerine baktığımızda ise ilk sırayı yine hastalık, ikinci sırayı ise aile geçimsizliği almıştır. 2004-2006 yılları arasındaki DİE verilerine baktığımızda ise, bilinen intihar nedenleri arasında ilk iki sırayı yine sırasıyla hastalık ve aile geçimsizliği almaktadır (Ersoy, 2008). Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2008 verilerine göre intiharın nedenine bağlı olarak intihar yüzdeleri şu şekildedir: Hastalık %23, aile geçimsizliği %13,5 geçim zorluğu %10,2, hissi ilişki ve istediği ile evlenememe %6,14, ticari başarısızlık %4,2 öğrenim başarısızlığı %1,2 ve diğerleri %4,9 ve nedeni bilinmeyen intiharlar %36,6 dır (Özver, 2010).

Sevilen birini kaybetme, boşanmalar, ciddi bir sağlık sorununun bulunması, ekonomik kayıplar, şiddet olaylarına maruz kalma biçimindeki olumsuz yaşam olayları bireyi ruhsal anlamda yıpratmanın yanı sıra bireyin öznel dünyanın yıkılmasına, yaşama verilen anlamın bozulmasına neden olmaktadır (Yiğit, 2009). Yaşam olaylarının intihar olaylarıyla ilişkisini araştıran bir gözden geçirme çalışmasında Heikkinen ve diğerleri (1994) sevilen birinin kaybı, boşanmalar, ciddi hastalıklar, kişinin yakınlarının ölmesi, ekonomik sorunlar gibi olaylardan dolayı kendilerini öldürdüklerini ifade etmişlerdir.

2.3.5. İntiharı Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar

2.3.5.1. Psikolojik Yaklaşımlar

2.3.5.1.1. Psikanalitik Kuram

Sigmund Freud'un göre intihar bireylerde var olan depresyon sonucunda ortaya çıkmaktadır. Depresyonda, gerçekte ya da hayali olarak bir sevgi nesnesinin kaybı söz konusudur. Depresif kişi, sevgi nesnesinin kaybı sebebiyle yaşayabileceği ruhsal sıkıntıları aşabilmek için kayıp sevgi nesnesiyle özdeşleşir. Böylece, kişinin sevgi nesnesine duyduğu öfke ve hayal kırıklığı da kayıp sevgi nesnesinden ziyade kişinin kendisine yönelir. Böylece, benliğin değeri azalır ve depresyon ortaya çıkar. Bu saldırganlık, öfke ve hayal kırıklığı gibi duyguları bireye yönelten, kişinin üstbenliğidir. Üstbenlik, bireyin saldırgan duygularını ifade etmesine izin vermez, engeller ve dolayısıyla birey bu duyguları kendisine yöneltir. Aşırı suçluluk duygusu ve aşağılanma sonucu benlik, üstbenliğin baskılarına ve dayatmalarına dayanamaz ve kendisini yok etmeye, intihara yönelebilir (Demirel Özsoy ve Eşel, 2003).

Konuya psikodinamik bakış açısı getiren Menninger "Man Against Himself" isimli kitabında ölüm ve yaşam arzularını tanımlamış ve intiharın bu arzular arasında var olan bir çatışmadan kaynaklandığını öne sürmüştür. Menninger kişinin intihar etmesinde öldürme,

öldürülme ve ölme arzusu güdülerinin etkili olduğunu, intihar etmek bilinç düzeyinde ölme isteğini, intihar girişimleri ise bilinçaltında ölmeme isteğini ifade etmektedir (Akt. Odağ, 1995).

2.3.5.1.2.Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı, bireylerin intihar davranışının çocuklukta çevresindeki insanları gözlemleyerek ve model alarak öğrendiğini öne sürmektedir. Bu kurama göre insanlar, intihar düşünceleri veya önceden intihar girişimi olan kişileri gözlemleyerek intihar davranışını edinmekte ve edindiği intihar davranışını baş edemediği yaşam olaylarının olduğu durumlarda uygulamaktadır. 1774 'te Johann Wolfgang Goethe'nin "Genç Werther'in Acıları" isimli romanı yayımlandıktan sonra ülkede intihar girişimleri sayıca yükselmiş ve bu roman intihar davranışının öğrenildiğine kanıt olarak gösterilmiştir (Akgün,2015). Yapılan bir araştırmada, ailesinde intihar öyküsü bulunan bireylerde intihar ve intihar düşüncesi ihtimalinin daha fazla olduğu saptanmıştır (Hawton, 1998).

2.3.5.1.3.Bilişsel ve Umutsuzluk Kuramı

Umutsuzluk, bireyin hedeflerine ulaşabileceğine dair beklentilerinin düşük olması, kişisel boşluk hissi eşliğinde motivasyon düşüklüğü ve geleceğin sadece olumsuz sonuçlar doğuracağı inancına yönelik düşünceleri içeren bilişsel durumdur (Yavuz, 2013). Beck (1985), intiharda en önemli duygunun umutsuzluk olduğunu ve depresif hastalardaki intihar davranışlarının birtakım hatalı ve çarpıtılmış bilişsel durumlardan kaynaklandığını ifade eder. Beck, intihar girişiminde bulunmuş depresif hastalarla yaptığı çalışmalar sonucunda, hastaların, sorunlarının çözümünün olmadığına, psikiyatristin onlara yardım edemeyeceğine, sorunlarını hiçbir zaman çözemeyeceklerine inandıklarını ve hastaların bu durumları ile intihar davranışları arasında bir bağ olduğunu belirterek bu hastaların bu durumlarının umutsuzluk olduğunu söylemiştir (Akt. Durak-Batıgün, 1999).

Ellis and Ratliff (1986) çalışmalarında, intihar davranışında bulunan bireylerin katı bilişsel özellikler sergilediğini ve bu kişilerin "herkes beni sevmeli", "herkes beni sevmezse mutlu olamam", "insanların beni sevmesi için onları kırmamam gerek" gibi bir takım düşünce yapılarının olduğunu belirtmişlerdir. Stewart ve diğerlerinin (2005) Hong Kong'da ve Amerika'da yapmış olduğu kültürlerarası bir çalışmada, her iki kültürde de umutsuzluğun intihar düşüncesini etkilediğini ve umutsuzluk durumu kontrol altına alındığında intihar düşüncesinin de ortadan kalktığını bulmuşlardır.

2.3.5.2.Sosyolojik Yaklaşımlar

İntiharda toplumsal sebeplerin bireysel ve psikolojik sebeplerden daha fazla olduğunu savunan Durkheim, sosyal bütünleşme (toplumdaki bireylerin birbirine bağılılık derecesi) ile toplumsal düzenlemenin (toplumsal kural, norm ve değerlerin gücü) intiharların türünü belirlediğini ifade eder. Sosyolojik yaklaşımda intiharlar bireyin toplumla bağına göre dört gruba ayrılmaktadır (İdiğ Çamuroğlu, 2014):

Egoistik intiharlar: Aşırı bireyselleşme sonucu toplum, akrabalar ve yakınlarıyla yani çevresiyle karşılıklı bağı olmayan, çevresinden soyutlanarak yaşayan bireylerde görülmektedir. Toplumdan ve çevresinde yakınlarından kopma sonucunda varoluşlarına bir anlam yüklemekte zorlanırlar ve intihara yönelirler.

Fedakâr (altruistic) intiharlar: Görev, zorunluluk veya başkasına yük olmamak için kendilerini feda ederler. Fedakâr intiharlar, başkalarıyla olan bağı güçlü olmasından kaynaklanır.

Anomik (kuralsızlık) intiharlar: Sosyal şartlardan ya da bir ilişki kaybı sebebiyle yaşam standartlarını ve sosyal rollerini sürdürme güçlüğünden kaynaklanır. Değişikliklerin yol açtığı güçlükler, kişide kızgınlık, mutsuzluk ve hayal kırıklığı ile kendini gösterir.

Kadercı intihar: Sosyal zorunluluklar gereği, yaşamın aşırı kısıtlandığı durumlarda ortaya çıkmaktadır. Bu intihar türünde, toplumsal normlar tarafından kurallar konulmasından ve davranış seçeneklerinin kısıtlanmasından dolayı kişi böyle bir durumda yaşamayı anlamlı göremez ve intihara yönelir. Örneğin, hapisane intiharları.

2.3.5.3. Biyolojik Yaklaşımlar

Biyolojik-genetik yaklaşıma göre, intihar öyküsünün kişinin ailesinde olup olmaması önemlidir. Sarandöl (2003) çalışmasında, intihar ve intihar düşüncelerinin tek yumurta ikizlerinde daha yüksek olduğunu, evlatlık edinilen kişilerin de biyolojik ailelerinde intihar oranının yüksek olduğu ifade edilmiştir. İkizlerde intiharı araştıran başka bir çalışmada, çift yumurta ikizleri için her ikisinde de intihar girişiminde bulunma oranı %0,7 iken, tek yumurta ikizleri için %13,2 olarak bulunmuştur (Roy et al., 1999). Mahkumlarla yapılan bir çalışmada da ailesinde intihar vakası bulunan grubun bulunmayanlara göre belirgin bir şekilde daha çok intihar girişiminde bulunduğu saptanmıştır (Sarchiapone et al., 2009).

2.3.7.İntiharı Etkileyen Risk Faktörleri

2.3.7.1.Yaş

İntihar sebebiyle yaşamına son verenlerin yaş grupları incelendiğinde, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de intiharın genç nüfusta daha yüksek olduğu görülmektedir. TÜİK verilerine göre, ülkemizde intiharlar 15-24 yaş ve 25-34 yaş aralığında yoğunluk göstermektedir. Gould and Kramer (2006) çalışmalarında intihar riskinin en fazla olduğu yaş grubunun 15-24 yaş arası olduğunu göstermişlerdir. Karacabey (2012) çalışmasında 13-24 yaş grubunun sorun çözme becerilerinin düşük, öfke ve atılganlık düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla 13-24 yaş grubundaki bireylerin, stres verici yaşam olayları ile karşılaştıklarında intiharı çözüm yolu olarak düşünme eğilimleri daha fazla olabilmektedir.

2.3.7.2.Cinsiyet

Tamamlanmış intiharların erkeklerde kadınlara oranla dört kat daha fazla, kadınlarda ise intihar girişimlerinin erkeklere oranla üç kat daha fazla olduğu ifade edilmektedir (Görgülü, 2009). Devlet İstatistik Raporlarına göre, 1980 yılında 750 erkek, 322 kadın intihar etmiştir. Bu oran 1985’ de 732 erkek, 455 kadın, 1990 yılında 865 erkek, 492 kadın, son olarak 2000 yılında 1114 erkek, 688 kadındır (İçli, 2004).

2.3.7.3.Eğitim

İntihar girişiminde bulunanların %93’ünün eğitim düzeylerinin lise ve altında olduğu, üniversite mezunlarının intihar oranı ise en düşüktür (Sayıl vd., 2000). Dünya genelinde de intihar davranışı olan kişilerin eğitim düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür (Agerbo et al., 2002). Benzer bir diğer çalışmada da, intihar riski yüksek olan ya da intihar girişiminde bulunan bireylerin eğitim düzeylerinin düşük olduğuna rastlanmıştır (Özgüven, Soykan ve Haran, 2003).

2.3.7.4.Meslek

Bir işi olan gruba göre işsizlerde intihar oranının daha yüksek olduğu, ekonomik kriz dönemlerinde ve işsizliğin arttığı dönemlerde de intihar sıklığının arttığı belirtilmiştir (Acar, 2009). Standish-Barry ve diğerleri’nin (1989) İngiltere’nin Leeds kentindeki intihar girişimleri ve işsizlik arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarında, işsizlik oranı arttıkça intihar girişimi oranlarının da arttığını saptamışlardır.

2.3.7.5.Sosyoekonomik durum

Düşük sosyoekonomik düzeyin, ergenlerdeki intihar girişimlerinde etkili olduğu gösterilmiştir (Yektaş, 2013). Başka bir çalışmada da, düşük sosyoekonomik düzeye sahip bireylerde intihar oranlarının daha fazla olduğu gösterilmektedir (Gould et al., 1996).

2.3.7.6.Medeni durum

İntiharların bekarlarda, boşanmışlarda, ayrı yaşayanlarda ve dullarda daha fazla görüldüğü ve evliliğin intihardan koruyucu bir etken olduğu belirtilmiştir (Ekici vd., 2001). Başka bir çalışmada da bekarlarda ve boşanmışlarda intihar girişimlerinin daha fazla olduğu bulunmuştur (Lee et al., 2010).

2.3.7.7.Ailesel risk etkenleri

Aile içi şiddet, iletişim güçlükleri, sevgisizlik, fiziksel ve cinsel istismar, anne-babanın eğitiminin düşük olması, 16 yaşından önce anneden ayrılma, anne-baba kaybı, tek ebeveyn ile yaşama, evlat edinilmiş olma, eş ile ilişkilerde sorun yaşama, ailede intihar öyküsü, sosyoekonomik durumun düşük olması intihar ve intihar girişimi oranlarını arttıran sebeplerdir (Yalçın Canyığıt, 2003). Anne-baba, akraba ve arkadaş çevresinde tamamlanmış intiharların varlığı, intihar olaylarında önemli bir risktir. İntihar girişiminde bulunan hasta örneklemini ile yapılan bir çalışmada, hastaların %14'ü ailelerinde tamamlanmış intihar davranışı sergileyen birinin olduğunu ve %24'ü aileden birilerinin intihar girişiminde bulunduğunu belirtmiştir (Murphy and Wetzel, 1982). Ayrıca, Andrews and Lewinsohn (1992) çalışmalarında ailelerinde ayrılma ya da boşanma öyküsü olan gençlerin intihar ve intihar girişimi açısından daha fazla risk taşıdıklarını göstermişlerdir.

2.3.7.8. Önceki intihar girişimleri

Dilbaz ve arkadaşları (2005) da önceki intihar girişimlerinin intiharı yordayan risk faktörleri arasında olduğunu belirtmişlerdir. İntihar girişiminde bulunmuş bireylerle yapılan çalışmalarda, kendini öldürme girişiminde bulunanların girişimlerini tekrarlama riskinin, normal gruptan 50 kat fazla olduğu gözlemlenmiştir (Emir, 2010). Ryan ve diğerlerinin (1996) yaptıkları çalışmada, geçmişte intihar girişiminde bulunanların daha sonra yeniden intihar girişiminde bulunma ihtimalinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

2.3.7.9. Yaşam olayları

Katlanılması güç ve zorlu yaşam olayları intiharı bir çözüm olarak düşündürebilir ya da intihar riskini arttırabilir. Stresli yaşam olaylarının varlığında intihar düşüncesi sıklığının yaklaşık %20, intihar girişimi sıklığının ise % 7-10 olduğu belirtilmekle birlikte en sık rastlanılan sorun alanlarının kişilerarası ilişkiler, kayıplar, travmatik olaylar ve kişinin yaşamında ortaya çıkan rol değişiklikleri olduğu belirtilmiştir (Özer, 2012). Beautrais ve diğerlerinin (1997) çalışmalarında, travmatik yaşam olaylarının intihar düşünce ve girişimleri için tetikleyici olabildiği gözlemlenmiştir.

Yapılan bir çalışmada, intihar davranışından 3 ay önce stresli yaşam olaylarının sayısının arttığı, olumsuz yaşam olaylarının intiharı tetiklediği varsayılmakta ve ergenlerde intihar davranışında kız ve ya erkek arkadaştan ayrılma, disiplin problemleri gibi yaşam stresleri arasında ilişki bulunmuştur (Tolun, 2010). Dolayısıyla zorlu yaşam olayları kişide intihar düşüncesi uyandırabilmekte ve intihar riskini arttırabilmektedir.

2.3.7.10. Umutsuzluk

Umutsuzluk, depresyon ve intiharın oluşmasında etkili olmakla birlikte kontrol edilmesi gereken duygusal bir durumdur (Dilbaz ve Seber, 1993). Birey, yaşadığı olayları hatalı ve çarpıtılmış bir şekilde yorumlamakta ve problemlerinin çözümüyle ilgili umutsuzluk içine girmektedir. Sonuç olarak bu şekilde düşünceleri olan kişi, intiharı sorunlarından kurtulmanın yolu olarak düşünmektedir (Arsel, 2010). Çocuk psikiyatrisinde yatan hastalarla yapılan bir çalışmada intiharın depresyondan çok umutsuzluk ile ilişkili olduğu görülmüştür (Andover and Gibb, 2010).

2.3.8. İntiharı Önleme

Tüm intiharları önlemek ya da tamamen ortadan kaldırmak mümkün olamamaktadır. Olası hedef, intihar olasılığını azaltmak ve bireydeki intihar riskini önleyebilmektir. Genel olarak, intiharı önleme çalışmalarının amacı, intihar düşüncelerinin işlevi hakkında bilgi elde edebilmek ve kişiyi intihardan koruyabilecek tutum ve teknikler geliştirmektir. İntiharı önleyici çalışmalarda bir ya da birkaç risk faktörüne dikkati çekmektense, birbiriyle etkileşim içinde olan pek çok sebebi kapsamlı olarak ve biopsikososyal bütünlük içinde değerlendirmek kişiyi intihardan korumada daha yararlı olabilir.

Literatür incelendiğinde intiharı önlemeye yönelik çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Bunlardan bir tanesi The Institute of Medicine' in sınıflandırmasıdır. Bu sınıflandırmaya göre

intiharı önleme stratejileri üç grupta ele alınmaktadır. Bunlardan ilki, tekrardan intihar etmeyi engellemeyi amaçlayan, toplumu bilgilendirme ve bireylerin becerilerini geliştirme gibi yöntemlerin kullanıldığı evrensel/genel önleme stratejileridir. Seçici önleme (Selective prevention) stratejilerinde ise odak intihara eğilimli yüksek risk grubunda olan bireylerdir. Bu bireyler, daha önce intiharla ilintili herhangi bir düşünce ya da edimde bulunmamış fakat sevilen birinin kaybı, ekonomik sorunlar, şehir değiştirme ya da ciddi bir fiziksel hastalığa yakalanma gibi herhangi bir olumsuz yaşam olayı sebebiyle intihar girişimi açısından riskli kişilerdir. Seçici önleme stratejilerinde amaç bu bireylerin intihar olasılıklarını ve risklerini düşürmektir. Belirgin/belirtilmiş önleme (indicated prevention) stratejilerinde de, intihar edeceğine yönelik açıkça risk davranışları gösteren bireyler odak noktasıdır. Psikiyatrik bir hastalığı olanlar, açıkça ölmek istediğini ya da intihar etmek istediğini belirtenler ya da öncesinde intihar girişiminde bulunmuş olanlar bu gruba dahil edilmektedir (Demirkol, 2013).

İntiharı önleme çalışmaları arasında, günlük mesailerinde intihar riski taşıyan bireylerle karşılaşma potansiyeli taşıyan profesyonellere bilgi vermek ve eğitmek; intihar eğilimi olan ve riskli grup içerisinde bulunanlara belirleyerek onların tedavilerine imkan sağlamak; krizdeki bireylere ve intihar girişiminde bulunmuş kişilere girişim sonrası gerekli psikososyal tedavi ve bakım sağlamak; 24 saat boyunca ulaşılabilecek kriz merkezlerini yaygınlaştırmak; medyayı intihar haberlerinin nasıl verilmesi gerektiği konusunda eğitmek; intihar yöntemlerinin elde edilemeyecek duruma getirilmesi sayılabilir. Dolayısıyla, yaygın intihar araçlarının ulaşılabilir olmamasının sağlanması, gerekli tedavilerin yapılması, kriz merkezlerini yaygınlaştırma ve sosyal desteğin sağlanması gibi koruyucu çalışmalar sayesinde intihar riski ortadan kaldırılabılır ya da azaltılabilir (Ersoy, 2008).

Halk sağlığı alanındaki önleme faaliyetlerine değinmek gerekirse; birincil önlemede; öncesinde intihar öyküsünün olmadığı bireylerde hastalığın meydana gelmesinin önlenmesi ve hastalık sıklığının azaltılması hedeflenir. İkincil önleme, intihar riski taşıyan kişilere yönelik eylemleri içermektedir. Dolayısıyla ikincil önleme; risk gruplarının belirlenmesi ile hastalıkların erken teşhis ve tedavinde yoğunlaşmakla birlikte hastalık süresinin ve yaygınlığının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapmaktadır. Üçüncül önleme ise ciddi bir hal almış intihar olgusunun daha da kötüleşmesine ya da bu problemin başkalarına sıçramasını önlemeye yönelik çalışmaları kapsamaktadır (Alptekin, 2008).

2.3.9.Tedavi

İntihar ve intihar düşüncelerinde uygun bir tedaviyle hastaya yardımcı edebilmek için sağlıklı bir değerlendirme sürecine ihtiyaç olduğu, iyi bir değerlendirme için hastanın yaşamındaki kişisel ve çevresel risk etmenlerinin belirlenmesi gerektiği, belirlenen risk etmenlerinin, sorunun ortaya çıkışında, sürdürülmesinde ve kötüleşmesindeki işlevlerinin sorgulanması gerektiği belirtilmektedir (Yalvaç, 2006). Tedavide ilk amacın, bireye intihar girişimine neden olan problemleri ya da olumsuz yaşamsal durumları çözebilmesi için yardım edilmesi olduğu ifade edilerek tedavi sırasında bireyin içinden çıkamadığı, çözemediği problemlerini çözebilmesine yardım edilmesi, ikinci olarak, kişinin ileride benzer şekilde karşılaşılabileceği problemler söz konusu olduğunda intihar davranışına başvurmadan çözebilmesi hedeflenmektedir (Yılmaz, 2010).

2.3.9.1.Hastaneye yatırma: Kişinin kendisine zarar verme riski yüksek ise hastaneye, yatırılması gerekmektedir (Meydan, 2010). Hastaneye yatırmak sadece hastayı intihar girişiminde bulunmaktan korumakla kalmaz, tedavinin başlaması, risklerin azaltılması ve intihar önledikten sonra yeniden oluşabilecek intihar düşüncelerinin azaltılmasının öğretilmesini sağlar. Hastaneye yatırma ayrıca, psikiyatristlerin hastanın yaşamını daha çok olumlu kılan bir yöne doğru çevirme uğraşında, birçok intihara eğilimli hastada var olan ambivalansdan faydalanır (Asoğlu, 2007).

2.3.9.2.Ayaktan izleme: İntihar ve intihar girişimlerine yönelik kişinin düşünceleri yoksa, geçici bir kriz durumu söz konusuysa ve hasta ümit vericiyse daha az etkin olsa da ayaktan tedavi uygulanır (Sayıl, 2002).

2.3.9.3.Medikal tedavi: Bir ölüm, bir kayıp veya bir diğer olumsuz yaşam olayına bağlı olarak kriz döneminde olan bireylerde özellikle uyku bozukluğu varsa, hafif bir sedasyon için benzodiyazepinler, 1-2 haftalık bir dönem içinde günde 1 ila 3 mg'lık verilerek bireyin işlevselliğini iyileştirilir. Ayrıca, intihar fikirleri olan hastaların tedavilerinde antidepresan kullanılabilir ve antidepresan başlandıktan sonra hasta, düzenli görüşmelerle izlenmektedir (Sayıl vd., 2000).

2.3.9.4. Psiko-sosyal Tedaviler: İntihar davranışının tedavisinde medikal tedavinin yanı sıra hastanın ihtiyaçlarına göre psikodinamik psikoterapiler, sorun çözme terapileri, bilişsel davranışçı terapiler, grup terapileri ve aile terapileri kullanılmaktadır (Çuhadaroğlu, 2008). Örneğin, borderline kişilik bozukluğu olan bir hastanın, ilaç ve dialektik davranış tedavisi ile tedavi edilmesi daha yararlı olacaktır (Asoğlu, 2007).

3.YÖNTEM

3.1. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Antalya İli Serik İlçesinde bulunan Cenap Düzgün Eğitim Kurumunda 23-26 yaş aralığındaki Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan deney grubundan oluşmakta ve Kontrol grubu ise yine Cenap Düzgün Eğitim Kurumunda 23-26 yaş aralığındaki Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanmayan öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu kişiler içinden seçilen deney grubu olarak 60 kişi ve kontrol grubu olarak 60 kişi de araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.2. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri araştırmacı tarafından Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlere uygulanmıştır. Araştırmada veri toplamada kullanılan veri toplama araçları; Sosyodemografik Veri Formu, Aile Değerlendirme Ölçeği, Sürekli Kaygı Ölçeği ve İntihar Düşüncesi Ölçeğidir.

Sosyodemografik Veri Formu: Bu form, literatür bilgileri göz önüne alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından, katılımcılarla yüz yüze görüşülerek doldurulan form, üniversiteye giriş yılı, genel ağırlıklı not ortalaması, mezun olunan bölüm, anne-baba tutumu, yaş, cinsiyet, öğrenim gördüğü fakülte/yüksekokul, ailenin ortalama geliri, doğum sırası , kardeş sayısı ve medeni duruma ilişkin sosyodemografik bilgileri içermektedir.

Aile Değerlendirme Ölçeği (ADÖ): Ölçek, Brown Üniversitesi ve Butler Hastanesi tarafından Aile Araştırma Programı kapsamında 12 yaş üstü bireylerde aile işlevlerini çeşitli boyutlarda değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ülkemizde ölçeğin uyarlama çalışması Bulut tarafından yapılmıştır. Problem çözme, iletişim, roller, duygusal tepki verebilme, gereken ilgiyi gösterme, davranış kontrolü ve genel işlevler olmak üzere 7 alt ölçekten ve 60 maddeden oluşmaktadır. Bireyler ölçek maddelerini cevaplarken “Aynen katılıyorum”, “Büyük ölçüde katılıyorum”, “Biraz katılıyorum” ve “Hiç katılmıyorum” seçeneklerinden birini işaretlemekte ve bireylerin aldıkları puanlar 1- 4 puan arasında puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan 1, 4, 5,7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 19, 21, 22, 27, 28, 31, 33, 34, 35,37, 39, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 51, 52, 53,54 ve 58’inci sorular ters kodlanmıştır. Yüksek puan o işlev açısından sağlıksızlığın arttığını göstermektedir.

İntihar Düşüncesi Ölçeği: Beck ve arkadaşları tarafından 1979 yılında geliştirilen ölçek , “İntihar düşüncesi “ kavramını Yaşam ve Ölüm Dair Tutumun Özellikleri, İntihar Düşüncesi

ve Arzusunun Özellikleri, Tasarlanan Girişimin Özellikleri, Tasarlanan Girişimin Gerçekleştirilmesi ve Arka Plan Faktörleri olmak üzere 5 kısımda araştırmaktadır. Ölçek 21 maddeden oluşmakta ve her bir madde 0-2 arasında puanlanmaktadır. Ölçekten toplam alınan puan tüm maddelerden alınan puanların toplamı ile elde edilir. Arka plan faktörleri genel değerlendirmeye alınmamaktadır. Ölçekten alınan puanların 0-16 arası düşük, 17-38 arası yüksek intihar düşüncesini gösterir. En düşük 0 puan en yüksek puan ise 38 puan olup yüksek olması intihar düşüncesinin belirgin ve ciddi olması anlamına gelmektedir.

Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği: Ölçek, 1964 yılında Spielberger ve Gorsuch tarafından normal ve normal olmayan bireylerdeki sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin ölçülmesi amacıyla geliştirilmiştir. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri toplam kırk maddeden oluşan iki ayrı ölçeği içermektedir. Durumluk Kaygı Ölçeği bireyin belirli bir anda kendisini nasıl hissettiğini ve içinde bulunduğu duruma ilişkin duygularını dikkate alarak cevaplamasını gerektirir. Sürekli Kaygı Ölçeği ise bireyin genellikle nasıl hissettiğini tasvir etmesini gerektirir. Yapılacak çalışma öğretmenlerin gelecek kaygılarını belirlemeyi amaçladığından bu çalışmada Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği'nin sadece Sürekli Kaygı Ölçeği kısmının kullanılması planlanmaktadır. Sürekli Kaygı Ölçeği'nin yanıtlanmasında "hemen hemen hiçbir zaman", "bazen", "çok zaman", "hemen her zaman" şıklarından birinin işaretlenmesi istenir. Ölçekte yer alan 21, 26, 27, 30, 33, 36 ve 39'uncu maddeler tersine dönmüş ifadeler içermektedir. Ölçekten alınan puanların 20-39 arası düşük, 40-59 arası orta, 60-80 arası yüksek kaygıyı gösterir.

3.3. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiş ve istatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde betimleyici istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), bağımsız örneklem t-testi, korelasyon analizi, varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sosyodemografik değişkenlerle ölçek alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek için bağımsız örneklem t testi ve varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Ölçek ve ölçek alt boyutları arasındaki ilişkiyi araştırmak için korelasyon analizi yapılmıştır.

4.BULGULAR

4.1.Katılımcılara Ait Sosyodemografik Verilerin İncelenmesi

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlere Göre Dağılımı (n=120)

Sosyodemografik Özellikler	N	%
Sınava Giriş Sayısı		
1	30	25,0
2	29	24,2
3	29	24,2
4	32	26,7
Cinsiyet		
Kadın	58	48,3
Erkek	62	51,7
Anne-Baba Tutumu		
Otoriter	66	55,0
Demokrat	54	45,0
Mezun Olunan Bölüm		
Fen Bilgisi Öğretmenliği	17	14,2
Matematik Öğretmenliği	19	15,8
Okulöncesi Öğretmenliği	21	17,5
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	22	18,3
Sınıf Öğretmenliği	21	17,5
Türkçe Öğretmenliği	20	16,7
Medeni Durum		
Bekar	59	49,2
Nişanlı	36	30,0
Evli	25	20,8
Genel Ağırlıklı Not Ortalaması		
2-2,99	60	50,0
3-4,00	60	50,0
Yaş		
23	32	26,7
24	32	26,7
25	28	23,3
26	28	23,3
Gelir Düzeyi		
0-1,300	41	34,2
1,301-3,000	38	31,7
3,000-+	41	34,2

Doğum Sırası		
Birinci	31	25,8
İkinci	31	25,8
Üçüncü	30	25,0
Dördüncü	28	23,3
Kardeş Sayısı		
Tek çocuk	7	5,8
2	39	32,5
3	39	32,5
4	35	29,2
Branş Seçimi		
Kendi isteği ile	61	50,8
Aile isteği ile	32	26,7
Çevre etkisi ile	27	22,5
Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanma Durumu		
Hazırlanan	60	50,0
Hazırlanmayan	60	50,0

* N: Örneklem Sayısı, %: Yüzde

Araştırma dahilinde sosyodemografik veri formunu ve ölçekleri yanıtlayan 120 bireyin 58'i (%48,3) kadınlar ve 62'yi (%51,7) erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların 66'sının (55,0) otoriter bir ailede, 54'ünün (45,0) demokrat bir aile içerisinde yetiştiği, yaş ortalaması 2,43 (min. da 23 yaşında, max.'da 26 yaşında) olduğu, 30'unun (%25,0) eğitim fakültesi 2008, 29'unun (%24,2) 2009, 29'unun (%24,2) 2010 ve 32'sinin (%26,7) mezunu olduğu, 17'sinin (%14,2) fen bilgisi öğretmenliğinden, 19'unun (%15,8) matematik öğretmenliğinden, 21'inin (%17,5) okulöncesi öğretmenliğinden, 22'sinin (%18,3) rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünden, 21'nin (%17,5) sınıf öğretmenliğinden, 20'sinin de (%16,7) Türkçe öğretmenliğinden mezun olduğu, 60'ının (%50,0) ganosunun 2-2,99, 60'nın da (%50,0) 3-4 arasında olduğu, 59'unun (49,2) bekar, 25'inin (%20,8) nişanlı, 36'sının (%30,0) evli olduğu, 31'nin (%25,8) gerçek doğum sırasının ilk, 31'nin (%25,8) gerçek doğum sırasının iki, 30'unun (%25,0) gerçek doğum sırasının 3, 28'inin (%23,3) gerçek doğum sırasının 4, ailede tek çocuk olanlar 7 (%5,8), iki kardeş olanlar 39 (%32,5), üç kardeş olanlar 39 (%32,5) ve dört kardeş olanların da 35 (%29,2) olduğu, 61'nin (50,8) mezun olduğu branşını kendi isteğiyle seçtiği, 32'sinin (%26,7) mezun olduğu branşını aile isteğiyle seçtiği, 27'sinin (%22,5) mezun olduğu branşını çevre etkisiyle seçtiği, 60'ının (50,0) kamu personel seçme sınavına hazırlandığı 60'nın da (50,0) hazırlanmadığı, 41'nin (%34,2) aylık geliri 0-1,300 TL, 38'inin

aylık gelirinin 1,301-3,000 TL, 41'nin de aylık gelirinin 3,000 TL ve üstünde olduğu görülmüştür.

4.2. Katılımcıların İntihar Düşüncesi, Sürekli Kaygı ve Aile Değerlendirme Ölçeklerinin Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların İncelenmesi

Tablo 2. Katılımcıların İntihar Düşüncesi, Sürekli Kaygı ve Aile Değerlendirme Ölçeklerinin Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Gruba Göre Dağılımı

Ölçekler	N	%	Ort ± SS
Sürekli Kaygı Ölçeği			1,69± 0,49
Düşük düzeyde kaygı	39	32,5	
Orta düzeyde kaygı	79	65,8	
Yüksek düzeyde kaygı	2	1,7	
İntihar Düşüncesi Ölçeği			1,10± 0,31
Düşük düzeyde intihar düşüncesi	107	89,2	
Yüksek düzeyde intihar düşüncesi	13	10,8	
Alt Ölçekler			
Yaşam ve ölüme dair tutum	120		0,37±0,44
İntihar düşüncesi ve arzusu	120		0,32±0,36
Tasarlanan girişimin özellikleri	120		0,34±0,44
Tasarlanan girişimin gerçekleştirilmesi	120		0,25±0,39
Aile Değerlendirme Ölçeği			1,95±0,35
Alt Ölçekler			
Problem Çözme	120		1,96±0,59
İletişim	120		1,83±0,55
Roller	120		1,97±0,36
Duygusal Tepki Verebilme	120		1,88±0,59
Gereken İlgiyi Gösterme	120		2,31±0,35
Davranış Kontrolü	120		2,11±0,35
Genel İşlevler	120		1,70±0,53

*N: Örneklem Sayısı , %: Yüzde, Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Katılımcıların sürekli kaygı ölçeği bakımından sonuçları incelendiğinde; 39'unun (%32,5) sürekli kaygı puanlarının düşük düzeyde, %79'unun (% 65,8) sürekli kaygı puanlarının orta düzeyde ve 2'sinin de (%1,7) sürekli kaygı puanlarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Sürekli kaygı ölçeğinin ortalaması ve standart sapmasının $1,69 \pm 0,49$ olduğu görülmektedir.

Katılımcıların intihar düşüncesi ölçeği bakımından sonuçları incelendiğinde; 107'sinin (%89,2) intihar düşüncelerinin düşük olduğu, 13'ünün de (%10,8) intihar düşüncelerinin yüksek olduğu görülmektedir. İntihar düşüncesi ölçeğinin ortalama ve standart sapmasının $1,10 \pm 0,31$ olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt ölçekleri incelendiğinde; yaşam ve ölüme dair tutum alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(0,37 \pm 0,44)$ olduğu, intihar düşüncesi ve arzusu alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(0,32 \pm 0,36)$ olduğu, tasarlanan girişimin özellikleri alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(0,34 \pm 0,44)$ olduğu, tasarlanan girişimin gerçekleştirilmesi alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(0,25 \pm 0,39)$ olduğu görülmektedir.

Katılımcıların aile değerlendirme ölçeği bakımından sonuçları incelendiğinde; ortalama ve standart sapmasının $1,95 \pm 0,35$ olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt ölçekleri incelendiğinde; problem çözme alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(1,96 \pm 0,59)$ olduğu, iletişim alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(1,83 \pm 0,55)$ olduğu, roller alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(1,97 \pm 0,36)$ olduğu, duygusal tepki verebilme alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(1,88 \pm 0,59)$ olduğu, gereken ilgiyi gösterme alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(2,31 \pm 0,35)$ olduğu, davranış kontrolü alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(2,11 \pm 0,35)$ olduğu ve genel işlevler alt boyutunun ortalama ve standart sapmasının $(1,70 \pm 0,53)$ olduğu görülmektedir.

4.3. Ölçekler ve Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler

4.3.1. Katılımcıların Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanma Durumu ile Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 3. Grupların Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanma Durumuna Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından "Bağımsız-t" Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı	Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanan	60	1,66	0,50	

Ölçeği	Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanmayan	60	1,71	0,49	,585
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanan	60	1,18	0,39	,008
	Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanmayan	60	1,03	0,18	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların Kamu Personel Seçme Sınavına hazırlanıp hazırlanmama durumuna göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız-T Testi sonucunda sürekli kaygı ölçeği puanı açısından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Katılımcıların intihar düşüncesi ölçeği puanı açısından ise kamu personel seçme sınavına hazırlanma durumuna göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır [$p=0,008$]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından kamu personel seçme sınavına hazırlanan mezun öğretmenlerin hazırlanmayan mezun öğretmenlere oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

4.3.2.Katılımcıların Yaşları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4. Katılımcıların Yaşları Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) ” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	23	32	1,93	0,35	,004
	24	32	1,68	0,53	
	25	28	1,60	0,49	
	26	28	1,50	0,50	
	23	32	1,28	0,45	

İntihar Düşüncesi Ölçeği	24	32	1,06	0,24	,002
	25	28	1,00	0,00	
	26	28	1,07	0,26	

*N: Örneklem Sayısı, X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların yaşları ile sürekli kaygı ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı ölçeği puanları açısından yaşa göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır [$p=0,004$]. Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından 23 yaşındaki katılımcıların 25 ve 26 yaşındaki katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların yaşları arasında intihar düşüncesi puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır [$p=0,002$]. Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından 23 yaşındaki katılımcıların diğer bireylere oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Yaşları Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Korelasyon Analizi” Testi İle Karşılaştırılması

		Sürekli Kaygı Ölçeği	İntihar Düşüncesi Ölçeği
Yaş	R	-,315**	-,255**
	P	,000	,005
	N	120	120

*R: Korelasyon Katsayısı, P: Anlamlılık Düzeyi, N: Örneklem Sayısı

Katılımcıların yaşları ile sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Korelasyon Analizi Testi sonucunda katılımcıların yaşları ile sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve negatif yönde ilişki olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r= -$

.315, $r = -.255$) . Katılımcıların yaş düzeyi arttıkça ; sürekli kaygı, intihar düşüncesi düzeylerinin düşmekte olduğu görülmektedir.

4.3.3.Katılımcıların Gelir Düzeyleri İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 6. Katılımcıların Gelir Düzeylerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) ” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	0-1,300	41	1,87	0,45	,009
	1,301-3,000	38	1,55	0,50	
	3,000-+	41	1,63	0,48	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	0-1,300	41	1,14	0,35	,317
	1,301-3,000	38	1,13	0,34	
	3,000-+	41	1,04	0,21	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların gelir düzeylerine göre intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından gelir düzeyine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p > 0,05$).

Katılımcıların gelir düzeyleri arasında sürekli kaygı ölçeği puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır [$p = 0,009$]. Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından gelir düzeyi 0-1,300 TL arasında olan katılımcıların gelir düzeyi 1,301-3,000 TL arasında olanlara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların Gelir Düzeylerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Korelasyon Analizi” Testi İle Karşılaştırılması

		Sürekli Kaygı Ölçeği	İntihar Düşüncesi Ölçeği
Gelir Düzeyi	R	-,203*	-,130
	P	,026	,158
	N	120	120

*R: Korelasyon Katsayısı, P: Anlamlılık Düzeyi, N: Örneklem Sayısı

Katılımcıların gelir düzeyleri ile sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Korelasyon Analizi Testi sonucunda katılımcıların gelir düzeyleri ile sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve negatif yönde ilişki olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r = -.203$). Katılımcıların gelir düzeyi azaldıkça; sürekli kaygı düzeylerinin artmakta olduğu görülmektedir.

4.3.4. Katılımcıların Sınava Giriş Sayıları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 8. Katılımcıların Sınava Giriş Sayılarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	İlk	30	1,16	0,37	,000
	2	29	1,55	0,50	
	3	29	1,96	0,18	
	4	32	2,06	0,24	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	İlk	30	1,10	0,30	,029
	2	29	1,00	0,00	
	3	29	1,24	0,43	
	4	32	1,09	0,29	

*N: Örneklem Sayısı, X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların sınava giriş sayılarına göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından sınava giriş sayılarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından Kamu Personeli Seçme Sınavı'na 4'üncü defa girecek olan katılımcıların 2'inci ve ilk defa girecek olanlara katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu, Kamu Personeli Seçme Sınavı'na ilk defa girecek olan katılımcıların ise, 2'inci, 3'üncü ve 4'üncü defa girecek olan giren katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha düşük olduğu saptanmıştır [$p=0,000$]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından Kamu Personeli Seçme Sınavı'na 3'üncü defa girecek olan katılımcıların 2'inci defa girecek olan katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,029$].

4.3.5. Katılımcıların Anne-Baba Tutumları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 9. Katılımcıların Anne-Baba Tutumuna Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından "Bağımsız T" Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Otoriter	66	1,78	0,44	,021
	Demokrat	54	1,57	0,53	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Otoriter	66	1,16	0,37	,016
	Demokrat	54	1,03	0,19	

*N: Örneklem Sayısı, X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların anne-baba tutumlarına göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız-T Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeklerinden aldıkları puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Katılımcıların sürekli kaygı ölçeği puanları açısından otoriter bir ailede yetişen katılımcıların demokrat bir ailede yetişen katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [p=0,021]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından ise otoriter bir ailede yetişen katılımcıların demokrat bir ailede yetişen katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [p=0,016].

4.3.6. Katılımcıların Medeni Durumları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 10. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Bekar	59	1,79	0,48	,003
	Nişanlı	36	1,72	0,45	
	Evli	25	1,40	0,50	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Bekar	59	1,18	0,39	,020
	Nişanlı	36	1,05	0,23	
	Evli	25	1,00	0,00	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların medeni durumlarına göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından medeni duruma göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından bekar katılımcıların evli katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [p=0,003]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından ise bekar katılımcıların evli

katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [p=0,020].

4.3.7.Katılımcıların Mezun Oldukları Bölüm İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 11. Katılımcıların Mezun Oldukları Bölüme Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Bağımsız-T” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Fen Bilgisi	17	1,82	,39	,193
	Matematik	19	1,78	,53	
	Okulöncesi	21	1,71	,46	
	Rehberlik	22	1,50	,51	
	Sınıf	21	1,57	,50	
	Türkçe	20	1,80	,52	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Fen Bilgisi	17	1,23	,43	,417
	Matematik	19	1,15	,37	
	Okulöncesi	21	1,09	,30	
	Rehberlik	22	1,04	,21	
	Sınıf	21	1,04	,21	
	Türkçe	20	1,10	,30	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların mezun oldukları bölümlere göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından mezun oldukları bölüme göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (p>0,05).

4.3.8. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamaları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 12. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Bağımsız-T” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	2-2,99	60	1,83	0,37	,002
	3-4,00	60	1,55	0,56	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	2-2,99	60	1,18	0,39	,008
	3-4,00	60	1,03	0,18	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamalarına göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız T- Testi sonucunda sürekli kaygı , intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından genel ağırlıklı not ortalamalarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından genel ağırlıklı not ortalaması 2-2,99 arasında olan katılımcıların genel ağırlıklı not ortalaması 3-4,00 arasında olan katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,002$]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından da genel ağırlıklı not ortalaması 2-2,99 arasında olan katılımcıların genel ağırlıklı not ortalaması 3-4,00 arasında olan katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,008$]

Tablo 13. Katılımcıların Genel Ağırlıklı Not Ortalamalarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Korelasyon Analizi” Testi İle Karşılaştırılması

		Sürekli Kaygı Ölçeği	İntihar Düşüncesi Ölçeği
Genel Ağırlıklı Not Ortalaması	R	-,285**	-,241**
	P	,002	,008
	N	120	120

*R: Korelasyon Katsayısı, P: Anlamlılık Düzeyi, N: Örneklem Sayısı

Katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamaları ile sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Korelasyon Analizi Testi sonucunda katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamaları ile sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve negatif yönde ilişki olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r = -.285$, $r = -.241$). Katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamaları düştükçe ; sürekli kaygı, intihar düşüncesi düzeylerinin artmakta olduğu görülmektedir.

4.3.9. Katılımcıların Branş Seçimleri İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 14. Katılımcıların Branş Seçimlerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Kendi isteği ile	61	1,70	0,49	,897
	Aile isteği ile	32	1,65	0,48	
	Çevre isteği ile	27	1,70	0,54	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Kendi isteği ile	61	1,13	0,34	,405
	Aile isteği ile	32	1,12	0,33	
	Çevre isteği ile	27	1,03	0,19	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların branş seçimlerine göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından branş seçimlerine göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p > 0,05$).

4.3.10.Katılımcıların Doğum Sıraları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 15. Katılımcıların Doğum Sıralarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) ” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Birinci	31	1,48	0,50	,004
	İkinci	31	1,93	0,35	
	Üçüncü	30	1,70	0,53	
	Dördüncü	28	1,64	0,48	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Birinci	31	1,06	0,24	,018
	İkinci	31	1,25	0,44	
	Üçüncü	30	1,06	0,25	
	Dördüncü	28	1,03	0,18	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların gerçek doğum sıralarına göre sürekli kaygı , intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından gerçek doğum sırasına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından gerçek doğum sırası 2 olan katılımcıların gerçek doğum sırası 1 olanlara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,004$]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından ise gerçek doğum sırası 2 olan katılımcıların gerçek doğum sırası 4 olan katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,018$].

4.3.11.Katılımcıların Kardeş Sayıları İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 16. Katılımcıların Kardeş Sayılarına Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Tek çocuk	7	1,28	0,48	,019
	2 kardeş	39	1,74	0,49	
	3 kardeş	39	1,82	0,45	
	4 kardeş	35	1,57	0,50	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Tek çocuk	7	1,28	0,48	,396
	2 kardeş	39	1,07	0,26	
	3 kardeş	39	1,12	0,33	
	4 kardeş	35	1,08	0,28	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların kardeş sayılarına göre intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Testi sonucunda intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından kardeş sayısına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Katılımcıların kardeş sayısına göre gruplar arasında sürekli kaygı ölçeği puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Tek yönlü varyans analizi sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından 3 kardeş olan katılımcıların tek çocuk olan katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p=0,019$].

4.3.12. Katılımcıların Cinsiyetleri İle Sürekli Kaygı, İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 17. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Sürekli Kaygı ile İntihar Düşüncesi Ölçeklerinin Puanları Açısından “Bağımsız T” Testi İle Karşılaştırılması

Ölçek	Grup	N	X	SS	P
Sürekli Kaygı Ölçeği	Kadın	58	1,79	0,44	,030
	Erkek	62	1,59	0,52	
İntihar Düşüncesi Ölçeği	Kadın	58	1,03	0,18	,010
	Erkek	62	1,17	0,38	

*N: Örneklem Sayısı , X: Ortalama, SS: Standart Sapma, P: Anlamlılık Düzeyi

Katılımcıların cinsiyetlerine göre sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız T- Testi sonucunda sürekli kaygı, intihar düşüncesi ölçeği puanları açısından cinsiyete göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Sürekli kaygı ölçeği puanları açısından kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p = 0,030$]. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından da erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır [$p = 0,010$].

4.4. Ölçekler ve Ölçek Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 18. Katılımcıların Ölçek ve Ölçek Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin “Korelasyon Analizi” Testiyle İncelenmesi

		Sürekli Kaygı Ölçeği	İntihar Düşüncesi Ölçeği	Problem Çözme	İletişim	Roller	Gereken İlgiyi Gösterebilme	Davranış Kontrolü	Genel İşlevler	Duygusal Tepki Verebilme
Sürekli Kaygı Ölçeği	R	1	,054	,082	,146	-,003	,206*	,168	,230*	,208*
	P		,555	,371	,112	,977	,024	,067	,011	,023
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
İntihar Düşüncesi Ölçeği	R	,054	1	,296**	,093	,116	-,072	,288**	,151	,125
	P	,555		,001	,310	,208	,437	,001	,099	,174
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
	R	,082	,296**	1	,639**	,416**	,002	,522**	,624**	,472**

Problem Çözme	P	,371	,001		,000	,000	,979	,000	,000	,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
İletişim	R	,146	,093	,639**	1	,526**	,235**	,368**	,790**	,715**
	P	,112	,310	,000		,000	,0,10	,000	,000	,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Roller	R	-,003	,116	,416**	,526**	1	,308**	,404**	,579**	,424**
	P	,977	,208	,000	,000		,001	,000	,000	,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Gereken İlgiyi Gösterebilme	R	,206*	-,072	,002	,235**	,308**	1	,147	,369**	,319**
	P	,024	,437	,979	,010	,001		,110	,000	,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Davranış Kontrolü	R	,168	,288**	,522**	,368**	,404**	,147	1	,452**	,365**
	P	,067	,001	,000	,000	,000	,110		,000	,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Genel İşlevler	R	,230*	,151	,624**	,790**	,579**	,369**	,452**	1	,749**
	P	,011	,099	,000	,000	,000	,000	,000		,000
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Duygusal Tepki Verebilme	R	,208*	,125	,472**	,715**	,424**	,319**	,365**	,749**	1
	P	,023	,174	,000	,000	,000	,000	,000	,000	
	N	120	120	120	120	120	120	120	120	120

*R: Korelasyon Katsayısı, P: Anlamlılık Düzeyi, N: Örneklem Sayısı

Tablo 18. incelendiğinde ölçekler arasındaki korelasyona dair yapılan analiz sonuçları aşağıdaki gibidir:

Sürekli Kaygı Ölçeği;

- Katılımcıların sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların intihar düşüncesi ölçeği ve problem çözme, iletişim, roller, davranışın kontrolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların sürekli kaygı ölçeğinden aldıkları puanlar ile gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları

puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.206$, $r=.230$, $r=.208$).

İntihar Düşüncesi Ölçeği;

- Katılımcıların intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların sürekli kaygı ölçeği ve iletişim, roller, gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler, duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar ile problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.296$, $r=.288$).

Problem Çözme Alt Ölçeği;

- Katılımcıların problem çözme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların sürekli kaygı ölçeği ve gereken ilgiyi gösterebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların problem çözme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile intihar düşüncesi ölçeği ve iletişim, roller, davranış kontrolü, genel işlevler, duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.296$, $r=.639$, $r=.416$, $r=.522$, $r=.624$, $r=.472$).

İletişim Alt Ölçeği;

- Katılımcıların iletişim alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların sürekli kaygı ve intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların iletişim alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile problem çözme, roller, gereken ilgiyi gösterebilme, davranış kontrolü, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.639$, $r=.526$, $r=.235$, $r=.368$, $r=.790$, $r=.715$).

Roller Alt Ölçeği;

- Katılımcıların roller alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların sürekli kaygı ve intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların roller alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile problem çözme, iletişim, gereken ilgiyi gösterebilme, davranış kontrolü, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.416$, $r=.526$, $r=.308$, $r=.404$, $r=.579$, $r=.424$).

Gereken İlgiyi Gösterebilme Alt Ölçeği;

- Katılımcıların gereken ilgiyi gösterebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların intihar düşüncesi ölçeği, problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların gereken ilgiyi gösterebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile sürekli kaygı ölçeği, iletişim, roller, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.206$, $r=.235$, $r=.308$, $r=.369$, $r=.319$).

Davranış Kontrolü Alt Ölçeği;

- Katılımcıların davranış kontrolü alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların sürekli kaygı ölçeği ve gereken ilgiyi gösterebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların davranış kontrolü alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile intihar düşüncesi ölçeği, problem çözme, iletişim, roller, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.288$, $r=.522$, $r=.368$, $r=.404$, $r=.452$, $r=.365$).

Genel İşlevler Alt Ölçeği;

- Katılımcıların genel işlevler alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

- Katılımcıların genel işlevler alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile sürekli kaygı ölçeği ve problem çözme, iletişim, roller, gereken ilgiyi gösterebilme, davranış kontrolü, duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.230$, $r=.624$, $r=.790$, $r=.579$, $r=.369$, $r=.452$, $r=.749$).

Duygusal Tepki Verebilme Alt Ölçeği;

- Katılımcıların duygusal tepki verebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile katılımcıların intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların duygusal tepki verebilme alt ölçeğinden aldıkları puanlar ile sürekli kaygı ölçeği ve problem çözme, iletişim, roller, gereken ilgiyi gösterebilme, davranış kontrolü, genel işlevler, duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (sırasıyla; $r=.208$, $r=.472$, $r=.715$, $r=.424$, $r=.319$, $r=.365$, $r=.749$).

5.TARTIŞMA VE SONUÇ

5.1. Tartışma

Bu araştırmada Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin aile işlevleri, gelecek kaygıları ve intihar düşünceleri incelenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin, sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakılmıştır. Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan grup, kontrol grubuyla karşılaştırıldığında yapılan analizler ışığında anlamlı sonuçlara rastlanmıştır.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların cinsiyetlerinin gelecek kaygısı ve intihar düşünceleri üzerinde bazı farklılıklara sebep olduğu görülmüştür. Bu farklılıklara göre, kadınların erkeklere oranla gelecek kaygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Erkeklerin ise kadınlara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sonuçlara bakıldığında kadınların erkeklere oranla daha yüksek gelecek kaygısına sahip olduğu görülürken, erkeklerin de kadınlara göre daha yüksek intihar düşüncelerine sahip oldukları görülmektedir.

Bander ve Betz (1991) çalışmalarında, kadınların kaygı düzeylerinin erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu bulmuşlardır. Campbell and Jones (1997), bayan öğrencilerin kaygı düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Bulunan bu sonuçlar, araştırma sonucunda elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Tösten'in (2011), ilköğretim öğretmenleri üzerinde yaptığı bir çalışmada, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre geleceği daha olumsuz algıladıkları görülmüştür. Kadınların erkeklere göre gelecek kaygılarının daha yüksek olması literatür tarafından da desteklenmiştir.

Durak- Batıgün (2005), erkeklerin intihar düşüncelerinin daha yüksek olduğunu vurgulamıştır. Hisli Şahin ve Batıgün (2009), ergenlerin intihar olasılığını belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmalarında, erkeklerin kadınlara oranla intihar olasılıklarının daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Guaiana, D'Avanzo ve Barbui (2002), genç erkeklerde intihar oranının gittikçe arttığını, kadınlarda ise bu oranın düştüğünü ifade etmişlerdir. Çalışmanın bulgusu literatür tarafından da desteklenmiştir. Çalışmada erkekte intihar düşüncesinin daha yüksek çıkması toplumun erkeklerden beklediği birtakım rollerle bağlantılı olabilir. Örneğin; toplum tarafından erkeğin iş sahibi olması ve evini geçindirmesi beklenmektedir (Ok, 2011). Birey bu rolleri gerçekleştiremeyeceğini anladığı zaman kadınlara oranla intihar düşüncesini daha fazla düşünebilir fakat toplum tarafından yadırganmamak için girişimde bulunmayabilirler. Bizim çalışmamızda da erkekler Kamu Personeli Seçme Sınavını geçemedikleri takdirde gelecekte

işsizlik ile başlayan evini geçindirememesi ile devam eden süreçte intiharı kadınlara oranla daha fazla düşünebilmektedirler.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanma durumlarının intihar düşünceleri üzerinde bazı farklılıklara neden olduğu görülmüştür. Bu farklılıklara göre, Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanan öğretmenlerin hazırlanmayan öğretmenlere oranla intihar düşüncesi düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Literatürde ilgili çalışmalara bakıldığında bireylerin intihar düşüncesi düzeylerinin Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Konuya yakın bazı araştırmalara bakıldığında bu araştırmadaki bulguyu destekleyen bulgulara rastlamak söz konusudur. Tolun'un (2010) intihar girişimi ya da düşüncesi nedeniyle yatarak tedavi gören hastalar üzerinde yaptığı çalışmada, intihar düşüncesi ya da girişimi olan hastalar arasında çalışmayan hasta oranının çalışanlardan belirgin derecede yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde başka bir çalışmada da intihar girişimi olan grubun %56'sının çalışmadığı saptanmıştır (Hanzade Erkuş, 2011). İşsiz olmak ya da düşük gelir düzeyi intihar olasılığı için risk faktörü olarak saptanmıştır (Álvaro-Meca vd., 2013). Genel olarak literatürdeki çalışmalara bakıldığında işsiz veya çalışmayan bireylerde intihar düşüncesi ve girişimlerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar çalışmamızın herhangi bir yerde çalışmayarak Kamu Personeli Seçme Sınavı dershanesinde Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmenlerdeki intihar düşüncesinin daha fazla olduğu bulgusunu desteklediği görülmektedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların yaşları ile gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi puanları açısından anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. 23 yaşındaki katılımcıların 25 ve 26 yaşındaki katılımcılara oranla gelecek kaygısı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır. İntihar düşüncesi ölçeği puanları açısından ise 23 yaşındaki katılımcıların diğer bireylere oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda; katılımcıların yaş düzeyleri arttıkça; gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin düşmekte olduğu gözlenmiştir.

Öğretmen adaylarıyla yapılan bir çalışmada, 19-20 yaş grubundaki öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin, yaşları 21 ve üzeri olan öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinden daha yüksek olduğunu saptanmıştır (Suroğlu Sofu, 2012). Ümmet 'in (2007) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında, 20- 22 yaş grubundaki öğrencilerin kaygı düzeylerinin yaşları

26 ve üzeri olan öğrencilerden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bruce ve Atezaz (1999), yaşları 25 ve üzerinde olan bireylerin kaygı düzeylerinin 11-19 yaş grubundaki bireylere oranla daha düşük olduğunu saptamışlardır. Yaş arttıkça kaygının azalması literatür tarafından da desteklenmiştir.

Başsın (2010) çalışmasında öğrencilerin sağlığını tehlikeye atacak riskli davranışların sıklığının yaş arttıkça azaldığını bulmuştur. Zhang ve diğerleri (2005), 15-24 yaş grubunda olan bireylerin yaşları 24 ve üzeri olan bireylere oranla intihar girişimi ve düşüncesinin daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Poyraz (2014) çalışmasında da intihar girişiminde bulunan kişilerin %18'inin 11-15, %36'sının 16-20, %19'unun 21-25, %7'sinin 26-30, %8'inin 31-35, %6'sının 36-40, %3'ünün 41-45, %2'sinin 46-50 yaş arasında olduğunu göstermiştir. Çalışmalar, yaş arttıkça intihar girişimi ve düşüncesinin azaldığını saptamıştır. Bulunan bu sonuçlar, araştırma sonucunda elde edilen bulgu ile benzerlik göstermektedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların gelir düzeyleri arasında gelecek kaygısı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Gelir düzeyi 0-1,300 TL arasında olan katılımcıların gelir düzeyi 1,301-3,000 TL arasında olanlara oranla gelecek kaygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda; katılımcıların gelir düzeyi azaldıkça; gelecek kaygısı düzeylerinin artmakta olduğu görülmüştür.

Alyaprak (2006), üniversite sınavına hazırlanan öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmasında alt sosyoekonomik düzeye sahip olan öğrencilerin kaygılarının, üst sosyoekonomik düzeye sahip olan öğrencilerden daha yüksek olduğunu saptamıştır. Saraç'ın (2015) üniversite son sınıf öğrencilerinin gelecek kaygılarını araştırdığı çalışmasında, ailesinin ortalama aylık geliri 0-799 TL olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin, ailesinin ortalama aylık geliri 800-3.499 TL ve 3.500 TL+ olan öğrencilerin kaygı düzeylerinden anlamlı derecede yüksek olduğunu saptamıştır. Hodge ve arkadaşları (1997) da alt sosyo-ekonomik düzeye sahip öğrencilerin daha fazla kaygı yaşadıklarını ortaya koymuşlardır. Sonuçlar bu çalışma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Ailenin gelir düzeyi düşük olduğunda, öğretmenin düzenli ve yüksek bir maaşa sahip olabilmesinin tek yolu Kamu Personeli Seçme Sınavı'nı kazanmak olduğundan kaygı düzeyleri daha yüksek olabilmektedir. Ailenin gelir düzeyinin yüksek olduğunda, Kamu Personeli Seçme Sınavı'nı kazanamaması halinde kendi işini kurup ticaretle uğraşabilir; kişinin farklı seçeneklerinin bulunması daha az kaygı yaşamalarında etkili olabilmektedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların sınava giriş sayıları ile gelecek kaygısı, intihar düşüncesi puanları açısından anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Sınava 4'üncü defa

girecek olan katılımcıların 2'inci ve ilk defa girecek olan katılımcılara oranla gelecek kaygısı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sınava 3'üncü defa girecek olan katılımcıların 2'inci defa girecek olan katılımcılara oranla intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Çankıroğlu (2007) çalışmasında bireyin sınava giriş sayısı arttıkça kaygılarının da arttığını saptamıştır. Baştürk (2007) çalışmasında, sınava ikinci veya daha fazla sayıda katılan adayların kaygı düzeylerinin hiç katılmayanlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Buna benzer bir diğer çalışmada, sınava ilk kez girecek olanların kaygı düzeylerinin sınava üç ve daha fazla giren öğrencilerden anlamlı düzeyde düşük olduğu bulunmuştur (Ünsal Barlas ve ark., 2010). Literatürdeki çalışmalar bulgumuzu destekler niteliktedir. Konuya yakın bazı araştırmalara bakıldığında ; Betz (1978) ve Hendel (1980) sınıf düzeyleri yükseldikçe yani yıllar, dönemler geçtikçe kaygının arttığını saptamışlardır. Kamu Personeli Seçme Sınavı'na ilk kez girecek olan öğrenciler kendilerine daha fazla güvenmekte ve başarılı olacağına inanmaktadırlar. Oysa daha önce bu sınava 2 ve daha girmiş ve başarısız olmuş kişiler, sınavda yeniden başarısız olma endişesiyle kaygıları artabilir.

Literatürdeki ilgili çalışmalara bakıldığında bireylerin intihar düşüncesi düzeylerinin sınava giriş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Konuya yakın bazı araştırmalara bakıldığında bu araştırmadaki bulguyu destekleyen bulgulara rastlamak söz konusudur. Yapılan bir araştırmada, sınav kaygısının intihar girişimi ve düşüncelerini arttırdığı ve gençlerin sınavda başarılı olamadıklarında intihar düşüncelerine yöneldikleri saptanmıştır (Kılıç ve Kocadaş, 2013). Benzer başka bir çalışmada çalışma baskısı, başarısızlık endişesi ve ders yükünün psikolojik sağlamlığı etkilediği ve psikolojik sağlamlığa %8.8'lik çalışma baskısının, %3.8'lik başarısızlık kaygısının, %1.9'luk ders yükünün olumsuz katkı sağladığı gözlenmiştir (Kaya ve ark., 2016). Çalışmalar bulguyu destekler niteliktedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, anne-baba tutumu otoriter olan katılımcıların anne- baba tutumu demokrat katılımcılara oranla gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır .

Eker'in (2016) anne-baba tutumlarının sınav kaygısına etkisinin araştırıldığı çalışmasında, anne babası otoriter olan öğrencilerin gelecekle ilgili kaygıları diğer anne baba tutumlarına sahip olan öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Chapell ve Overton (1998) çalışmalarında, demokratik tutuma sahip anne-babanın çocuklarında sınav kaygısının daha

düşük olduğunu saptamışlardır. Benzer başka bir çalışmada, otoriter tutuma sahip olan ailelerin çocuklarının kaygı düzeylerinin koruyucu ve demokratik ailelere oranla daha fazla olduğu saptanmıştır (Ünal,2006). Elde edilen bulgu bu çalışmalarla desteklenmiştir.

Literatürde ilgili çalışmalara bakıldığında bireylerin intihar düşüncesi düzeylerinin anne-baba tutumlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Konuya yakın bazı araştırmalara bakıldığında bu araştırmadaki bulguyu destekleyen bulgulara rastlamak söz konusudur. Sosyal ilişkilerde yaşanan sorunların ve kişilerarası çatışmaların, aileden düşük sosyal destek görme ya da hiç görememe durumlarının kişilerin intihar davranışını arttırdığı (Van Orden ,2010); yakın ve destekleyici kişilerarası ilişkilerin intihar davranışını azalttığı ortaya konmuştur (Cole, Protinsky ve Cross, 1992). Gençtanırım-Kuru (2010) çalışmasında, düşük sosyal desteğin riskli davranışlara daha fazla yönelttiğini; yüksek sosyal desteğin ise riskli davranışlara daha az yönelttiğini tespit etmiştir. Çalışmalar otoriter ailelerde intihar olasılığının daha yüksek olmasını destekler niteliktedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, bekar katılımcıların evli katılımcılara oranla gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu ve saptanmıştır.

Kartopu (2012) çalışmasında bekârların sürekli kaygı düzeylerinin evlilere oranla daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bulguyu destekler niteliktedir. Araştırma sonuçlarıyla paralel olmayan evlilerin kaygı düzeyinin daha yüksek olduğu sonucunu veren çalışmalarda mevcuttur. Uzun'un (2015) çalışmasında evli erkeklerin kaygı düzeylerinin bekâr olan erkeklerin kaygı düzeyine göre yüksek çıkmıştır. Araştırma sonucunda bu durumun evli katılımcıların evlilikle beraber sorumlulukların artmasıyla kaygıların daha yoğun olabileceği düşünülmüştür. Bu çalışmada ise bekarlardan oluşan grubun duyduğu kaygı daha çok Kamu Personeli Seçme Sınavı'na yönelik kaygılar ile ilgili olabilir.

Hanzade Erkuş'un (2011) çalışmasında, intihar girişimi olan kişilerin evlilik oranının sağlıklı bireylere göre daha düşük olduğunu bulmuştur. Benzer başka bir çalışmada, intihar girişiminde bulunanların, bekâr olanlarının oranı %49,1 ile en yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır (Yiğit,2009). Başka çalışmalarda da bekarlarda ve boşanmışlarda intihar girişimlerinin daha fazla olduğu bulunmuştur (Welch, 2001; Sayıl vd., 1993). Bekarlarda, evlilere oranla intihar girişimi ve düşüncesinin fazla olması, literatürle uyumlu bir bulgudur. Evlilerin intihar girişimi ve düşüncesi oranlarının bekarlara oranla düşük olması, evliliğin intihara karşı koruyucu olmasından kaynaklı olabilir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, genel ağırlıklı not ortalaması 2-2,99 arasında olan katılımcıların genel ağırlıklı not ortalaması 3-4,00 arasında olan katılımcılara oranla gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır. Katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamaları düştükçe ; gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin artmakta olduğu görülmüştür.

Yapılan bir çalışmada, akademik başarısı düşük olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Başarır, 1990). Başka bir çalışmada, kendisini başarısız görenlerin kaygı düzeylerinin kendini başarılı görenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Surtees vd., 2002). Saracaloğlu ve diğerleri' nin (2009) çalışmasında da bireylerin not ortalaması düştükçe kaygı düzeylerinin arttığı gözlenmiştir. Çalışmayı destekler nitelikte bulgulardır.

Kıran - Esen (2003), akademik başarı düştükçe risk alma davranışının arttığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde Davis ve Brock (2002), ergenlik dönemindeki intiharlarda okul başarısındaki düşüklüğün risk faktörü olduğunu saptamışlardır. Çalışmada, not ortalaması düştükçe intihar düşüncelerinin arttığı bulgusu desteklenmiştir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, doğum sırası 2 olan katılımcıların doğum sırası 1 olanlara oranla gelecek kaygısı düzeylerinin, doğum sırası 4 olan katılımcılara oranla da intihar düşüncesi düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır .

Duman (2008) çalışmasında ortanca çocuk olan öğrencilerin kaygı düzeylerinin, son çocuk olan öğrencilerden daha fazla olduğunu saptamıştır. Bu sonuç araştırmanın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Adler, ilk doğan çocukların anne babalarından aşırı ilgi gördüklerini, ikinci çocukların ise asla şımartılma lüksüne sahip olmadıklarını, ailenin en küçük çocuğu oldukları zamanlarda bile etrafta anne babanın ilgilenmesi gereken bir ya da iki kardeşin var olduğunu belirtmiştir (akt. Burger,2006). Dolayısıyla ortanca çocuk kendisinden büyük kardeşi ile kendisinden sonra gelen kardeşin yarattığı sorunlarla baş etmek zorunda kalmaktadır. Sürekli diğer kardeşleri ile rekabet halinde olan ortanca çocuk diğer kardeşleri kadar yetenekli olmadığı inancını geliştirebilir bunun sonucunda da yaşlıları ile sürekli bir yarışma içine girebilir. Bu durum ortanca çocuklarda kaygı düzeyinin daha yüksek olmasına neden olabilir.

İntihar girişiminde önemli bir risk faktörü olan depresif belirtilerin varlığını araştıran bir çalışmada ailenin 2. çocuğu olan ergenlerde depresif belirtilere 1. olan ergenlere oranla daha fazla rastlanmıştır ve 2. çocukların intihar düşüncesi ve girişimi için risk faktörü olduğu saptanmıştır (Yalaki ve ark., 2012). Bu durumun ailelerin 2. çocuklara (ortanca çocuklara) daha

fazla sorumluluk yüklemelerinden ve bireylerin verilen sorumlulukları yerine getirme kaygısından kaynaklı intiharı daha fazla düşünebilirler.

Yapmış olduğumuz çalışmada, 3 kardeş olan katılımcıların tek çocuk olan katılımcılara oranla gelecek kaygısı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sargın (1990) ve Aral (1997) çalışmalarında, kardeş sayısı arttıkça lise öğrencilerinin kaygı düzeylerinin arttığını saptamışlardır. Yorgancı (2006) çalışmasında da kardeş sayısı arttıkça kaygı düzeyinin yükseldiğini saptamıştır. Bu bulgular çalışmamızı destekler niteliktedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların gelecek kaygısı ölçeğinden aldıkları puanlar ile gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin gereken ilgiyi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme düzeyleri arttıkça; katılımcıların gelecek kaygısı düzeylerinin de artmakta olduğu gözlenmiştir. ADÖ' nün alt ölçeklerinden alınan puanlar yükseldikçe söz konusu işlev alanının bozuk olduğuna işaret etmektedir.

Yapılan bir çalışmada epilepsili çocuğu olan anne-babaların kaygıları ile roller, duygusal tepki verebilme, davranış kontrolü, genel işlevler alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Fazlıoğlu, 2008). Başka bir çalışmada da kanserli hastaların ailelerinin gereken ilgiyi gösterebilme ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinin puanları ile kaygı puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve kontrol grubuna oranla kanserli hastaların ailelerinin gereken ilgiyi gösterebilme ve duygusal tepki verebilme alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arttıkça kaygı puanlarının da anlamlı düzeyde arttığı saptanmıştır (Okyayuz, 2004). Benzer şekilde, bu çalışmaya göre öğretmenlerin genel işlevler, gereken ilgiyi gösterebilme ve duygusal tepki verebilme puanları arttıkça; gelecek kaygısı düzeyleri de artmaktadır.

Yapmış olduğumuz çalışmada, katılımcıların intihar düşüncesi ölçeğinden aldıkları puanlar ile problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Bireylerin problem çözme ve davranış kontrolü puanları arttıkça; intihar düşüncesi düzeylerinin de artmakta olduğu gözlenmiştir. ADÖ' nün alt ölçeklerinden alınan puanlar yükseldikçe söz konusu işlev alanının bozuk olduğuna işaret etmektedir.

Özer 'in (2012) çalışmasında intihar düşüncesi ölçeğinden alınan puanlar ile problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Başka bir çalışmada, intihar girişiminde bulunan çocuk ve ergenlerin aile işlevselliğinin incelendiği bir çalışmada, anne ve babaların problem çözme ve davranış kontrolü alt ölçeğinden aldıkları puanların kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Meydan, 2010). Schotte ve Clum (1982) çalışmalarında, sorun çözme becerisi yetersiz olan kişilerin, stres düzeyleri yüksek olduğunda intihar eğilimlerinin yüksek olduğunu bulmuşlardır. Çalışmamızda elde edilen bulgular bu çalışmalarla uyumludur. Dolayısıyla davranış kontrolü ve problem çözme becerilerindeki yetersizliklerin intihar düşüncelerini arttırdığı söylenebilir.

5.2.Sonuç

Bulgular doğrultusunda araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir:

1. Kamu Personeli Seçme Sınavı'na hazırlanan öğretmen adaylarında intihar düşüncelerinin daha yaygın olabileceği görülmüştür.
2. Kamu Personeli Seçme Sınavı'na giriş sayısının artması halinde bireyin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin arttığı gözlenmiştir.
3. Kadınlarda gelecek kaygılarının daha fazla, erkeklerde ise intihar düşüncelerinin daha fazla olduğu saptanmıştır.
4. Otoriter tutumla yetişen bireylerde gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin demokratik tutumla yetişen bireylere göre daha yüksek bulunmuştur.
5. Bekar bireylerin evlilere oranla gelecek kaygılarının daha yüksek olduğu ve bekarların evlilere oranla intihar düşüncelerine daha fazla yöneldikleri gözlenmiştir.
6. Bireylerin gelir düzeyi azaldıkça; gelecek kaygısı düzeylerinin artmakta olduğu görülmüştür.
7. Doğum sırası 2 olan bireylerin 1 olanlara oranla gelecek kaygılarının ve 4 olanlara göre de intihar düşüncelerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.
8. Kardeş sayısı daha fazla olan kişilerde gelecek kaygısının daha yaygın olabileceği görülmüştür.
9. Bireylerin genel ağırlıklı not ortalamaları düştükçe; gelecek kaygıları ve intihar düşüncesi düzeylerinin artmakta olduğu görülmüştür.
10. Katılımcıların yaş düzeyleri arttıkça; gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi düzeylerinin düşmekte olduğu gözlenmiştir.

11. Aile içerisinde ilgi gösterebilme, genel işlevler ve duygusal tepki verebilme açısından güçlük yaşandığında katılımcıların gelecek kaygısı düzeylerinde artışa neden olduğu gözlenmiştir.
12. Bireylerin davranış kontrolü ve problem çözme becerilerindeki yetersizliğin intihar düşüncesi düzeylerinde artışa neden olduğu gözlenmiştir.

5.3.Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak, yeni yapılacak araştırmalar için öneriler aşağıda sıralanmıştır:

1. Araştırmanın örneklemi Antalya ilinde yaşayan ve Cenap Düzgün Eğitim Kurumlarında Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan ve hazırlanmayan toplamda 120 öğretmenden oluşmuştur. Yeni yapılacak araştırmada kontrol grubu olan hazırlanmayan öğretmenleri atanmış ve devlet okulunda çalışan öğretmenlerden seçilmesi önerilmektedir.
2. Gelecek kaygısının araştırıldığı çalışmalar çoğunlukla 15-24 yaş grubunda olduğu görülmüştür. İlerleyen yaşlardaki kişiler üzerinde yeni bir çalışma yapılabilir.
3. Araştırmada eğitim fakültesinden mezun öğretmenlerin gelecek kaygıları ölçülmüştür. Yeni yapılacak araştırmada farklı fakültelerden mezun olan bireylerin gelecek kaygısı ölçülebilir ya da karşılaştırmalı bir çalışma yapılabilir.
4. Araştırmada, hazırlanan ve hazırlanmayan öğretmenlerin gelecek kaygısı arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Sınav tarihinin uzak olmasının sonucu etkileyen bir faktör olduğu düşünülmektedir. Sınav tarihine yakın bir zamanda ya da ön test -son test şeklinde yeniden uygulanabilir.
5. Araştırmada, erkeklerin intihar düşüncelerinin kadınlara oranla daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu bulgu yapılan benzer çalışmaların bazıları ile tutarsız iken bazıları ile de benzerdir. Bu yönde yapılacak araştırmalar literatürü zenginleştirebilir.
6. Araştırmada evli bireyler alınmış olup çocuk sahip olup olmama durumuyla gelecek kaygısı ve intihar düşüncelerinin ilişkisi incelenmemiştir. Gelecekte yapılacak olan benzer bir çalışmada çocuk sayısı da ele alınabilir.
7. Gelecek kaygısını ölçmek amacıyla yeni ölçme yöntemleri ve araçlarının geliştirilmesi önerilebilir.
8. İntihar girişimi ve düşüncesinin gelişiminde etkili olabilecek sınava giriş sayısı, anne-baba tutumu, gelir düzeyi, doğum sırası ve kardeş sayısı gibi sosyodemografik

değişkenlerin literatürde az olduğuna rastlanıldığından dolayı bu sosyodemografik değişkenlerin etkilerini belirlemeye yönelik çalışmalar literatürü zenginleştirebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, A. (2009). Acil Servise Gelen İntihar Vakalarının Sosyodemografik Açından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Agerbo E, Nordentoft M, Mortensen PB.(2002). Familial, psychiatric and socioeconomic risk factors for suicide in young people: Nested case-control study, 325, 7355-7374.
- Akalın, Ş. (2014). Kamu Personeli Seçme Sınavı Genel Yetenek Testinin Madde Yanlılığı Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akgün, B. P. (2015). Ortopedik Engelli Bireylerin Umutsuzluk Düzeyi İle İntihar Olasılığı Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akpınar, Ş. (2013). Yetiştirme Yurdunda Kalan Erkek Ergenlere Uygulanan Yapılandırılmış Eğitimin Umutsuzluk Düzeyi, Benlik Saygısı ve İntihar Olasılığı Üzerine Etkisi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Alisinaoğlu, F. ve Ulutaş, İ. (2000). Çocuklarda Kaygı Ve Bunu Etkileyen Etmenler. Milli Eğitim Dergisi, 145, 15-19.
- Allwright, D. ve Bailey, K.M. (1991). Focus on the Language Classroom: An Introduction to Classroom Research for Language Teachers. Cambridge: Cambridge University Press.
- Alptekin, K. (2008). Sosyal Hizmet Bakış Açısından Genç Yetişkinlerde İntihar Girişimlerinin İncelenmesi: Bir Model Önerisi. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Alyaprak, İ. (2006). Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde Sınav Kaygısını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

İzmir.

- Álvarez-Meca, A., Kneib, T., Gil-Prieto, R. and Gil de Miguel, A. (2013). Epidemiology of suicide in Spain, 1981–2008: a spatiotemporal analysis. *Public Health*, 127(4): 380–385.
- Andover MS., Gibb BE. (2010). Nonsuicidal self-injury, attempted suicide, and suicidal intent among psychiatric inpatients. *Psychiatry Research*, 178, 101–105.
- Andrews JA, Lewinsohn PM.(1992). Suicidal attempts among older adolescents: prevalence and co occurrence with psychiatric disorders. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 31, 655-662.
- Aral, N. (1997). Fiziksel İstismar ve Çocuk. Ankara: Tekisik Veb Ofset Tesisleri
- Arı, E., & Yılmaz, V. (2015). Kpss Hazırlık Kursuna Devam Eden Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeyleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(4), 905-931.
- Arkun, N. (1978). İntiharın Psikodinamikleri. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Arsel, C. O. (2010). İntihar Olasılığı ve Cinsiyet: İletişim Becerileri, Cinsiyet Rollerini, Sosyal Destek ve Umutsuzluk Açısından Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aslan, B. (2014). Ebeveyn Kabul Reddi ve İntihar Olasılığı : Yaşam Amaçları ve Yalnızlık Açısından Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Asoğlu, M. (2007). Şanlıurfa'da İntihar Girişimlerinin İlişkili Olduğu Risk Faktörleri. Uzmanlık Tezi. Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Psikiyatri Anabilim Dalı, Şanlıurfa.
- Atay, İ. M. (2005). Isparta İl Merkezinde İntihar Girişimi ve Ölüm Düşünceleri Epidemiyolojisi. Uzmanlık Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Isparta.

- Aygün, M. (2014). Öğrencilerin Yaşam Amaçlarıyla Gelecek Kaygısı Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Baltaş, A. ve Baltas, Z. (1990). Stres ve başa çıkma yolları (10. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Bander, R. S. ve Betz, N. E. (1991). The Relationship of Sex and Sex Role to Trait and Situational Spesific Anxiety Types. *Journal of Research in Personality*, 15, 312-322.
- Başarır, D. (1990). Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Durumluk Kaygı, Akademik Başarı ve Sınav Başarısı Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Başşın, V. (2010). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Güzelyurt İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Sağlık Açısından Riskli Davranışları ve Risk Algıları. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Baştürk, R. (2007). Kamu personeli seçme sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), 163-176.
- Beautrais AL, Joyce PR, Mulder RT. (1997). Precipitating factors and life events in serious suicide attempts among youths aged 13 through 24 years. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 36, 1543-1551.
- Beck, A. T. (1991). Cognitive therapy: A 30-year retrospective. *American Psychologist*, 46(4), 368-375.
- Beck, A. T. ve Emery, G. (2006). Anksiyete Bozuklukları ve Fobiler. (Çev: Öztürk, V.). İstanbul: Litera Yayıncılık
- Beck, A. T., Emery, G. ve Greenberg, R. L. (2011). Anksiyete Bozuklukları ve Fobiler:

- Bilişsel Bir Bakış Açısı (2.Baskı). (V. Öztürk, Çev.). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Betz, N. E. (1978). Prevalence, Distribution and Correlates of Math Anxiety in College Students. *Journal of Counselling Psychology*, 25 (5), 441-448.
- Bircan, İ. (2003). Eğitimde Yeni Yönelimler. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu. Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Burger, J.M. (2006). Kişilik. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Bruce, T.J. ve Atezaz, S. (1999). Social anxiety disorder: a common, under recognized mental Disorder. *American Family Physician*, 60, 2311-2321.
- Bozak, M. M. (1982). Anksiyete ve Okul Başarısı Arasındaki İlişkiye Ait Bir Araştırma. *Psikoloji Dergisi*, s.16, (s. 24-39).
- Bozkurt, S. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Sınav Kaygısı, Matematik Kaygısı, Genel Başarı ve Matematik Başarısı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bülbül, İ. (2011). Kendini Zehirleme Yoluyla İntihar Girişimi Nedeniyle Bir Üniversite Hastanesine Başvuranlarda Algılanan Sosyal Destek, Dini Yönelim ve Bağlanma Özelliklerinin Araştırılması. Tıpta Uzmanlık Tezi. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Diyarbakır.
- Campell, E., Jones, G. (1997). Precompetition anxiety and self-confidence in wheelchair sport participants. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 14(2), 95-107.
- Cannon, W. B.(1932). The Wisdom of the Body. New York.
- Can Türkdoğan, S. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörlere Göre Mesleki Kaygıları. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Chapell, M. S. ve Overton, W. F. (1998). Development of Logical Reasoning in the Context

- of Parenting Style and Test Anxiety. *Merill-Palmer Quarterly*, 44, 141-152.
- Cirit Gül, A.(2015). Kpss'nin Öğretmen Adaylarının Akademik ve Sosyal Yaşamlarına Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Cole, D. E., Protinsky, H. O. ve Cross, L. H. (1992). An empirical investigation of adolescent suicidal ideation. *Adolescence*, 27, 813-818.
- Cüceloğlu, D. (1999). İnsan ve Davranışı. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Cüceloğlu, D. (2004). İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları (7. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çankıroğlu, S. B. (2007). Üniversite Adayı Ergenlerin Stresle Başa Çıkma ve Sınav Kaygılarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Çelik, F. (2009). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programında Okuyan Öğrencilerin Mesleki Heyecan ve Kaygıları. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Çuhadaroğlu F. (2008). Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı. Bölüm 50: İntihar Davranışı. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Davis, J.M. ve Brock, S.E., (2002). Suicide. Handbook Of In Crisis Counseling, Intervention, Prevention in the Schools. J Sandoval (ed), *Lawrence Erlbaum Associates Publishers*, London; 273-301.
- Davison, D.C., Neale, J. M. (2004). Anormal Psikoloji.(1.Basım). Ankara: Türk Psikologlar Derneği, 32-35.
- Demirel Özsoy S., Eşel E. (2003). İntihar (Özkıyım). *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 4, 175-185.
- Demirkol, M. (2013). İntihar Olasılığı: Kişilik Özellikleri, Kontrol Odağı ve Ölüm Algısı

- Açısından Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dilbaz, N. ve Seber, G. (1993). Umutsuzluk Kavramı: Depresyon ve İntiharda Önemi. *Kriz Dergisi*, 1(3), 134-138.
- Dilbaz, N., Şengül, C. B., Çetin, M. K., Şengül, C., Okay, T., Yurtkulu, F. ve Duman, T. (2005). Genel bir hastanede intihar girişimlerinin değerlendirilmesi. *Kriz Dergisi*, 13 (2), 1-10.
- Dong, Q.; Yang, B.; Ollendick, T. H. (1994). Fears in Chinese children and adolescent and their relation to anxiety and depression, *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35(2), 351-363.
- Duman, G. K. (2008). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Durumluk Sürekli Kaygı Düzeyleri ile Sınav Kaygısı Düzeyleri ve Ana- Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Durak-Batıgün, A. (1999). Duygudurum bozuklukları, şizofreni ve alkol/madde bağımlılığında intihar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 2 (4), 43-72.
- Durak-Batıgün, A. (2005). İntihar olasılığı: Yaşamı sürdürme nedenleri, umutsuzluk ve yalnızlık açısından bir inceleme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16 (1), 29-39.
- Durkheim, E., (2002). İntihar. (Çeviren: Prof.Dr. Özer Ozankaya, 1. Basım). İstanbul: Cem Yayınevi
- Eker, O. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Yaşadığı Sınav Kaygısının Nedenleri ve Anne-Baba Tutumlarının Sınav Kaygısına Etkisi: Merzifon Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ekici G., Savaş H. Ve Çıtak S. (2001). İntihar riskini artıran psikososyal etmenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2(4), 204-212

- Eldemir, H.H. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Kaygısının Bazı Psiko-Sosyal Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Ellis, T.E. ve Ratliff, K.G. (1986). Cognitive characteristics of suicidal and nonsuicidal psychiatric inpatients. *Cognitive Therapy and Research*, 10, 625-634.
- Emir, E. (2010). Üniversite Öğrencilerinde İntihar Olasılığının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) yönteminin değerlendirilmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1).
- Ergun, M., Ergezer, B., Çevik, İ. ve Özdaş, A. (1999). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Ocak Yayınları
- Ersoy, E. (2008). Yatarak Tedavi Gören Psikiyatri Hastalarında İntihar Eğilimi ile İlişkili Özellikler. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Esen, U. (2012). Okul Yöneticilerinin Yönetici Kaygı Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Eskin M. (2012). İntihar: Açıklama, Değerlendirme, Tedavi ve Önleme. Ankara: HYB Basım Yayın.
- Fazlıoğlu, K. (2008). Epilepsisi Olan Çocukların Aile İşlevleri, Anne-Babalarındaki Kaygı ve Başa Çıkma Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Freidson, E. (1986). Professional Powers: A Study of the Institutionalization of Formal Knowledge. Chicago: University of Chicago Press.
- Freud, S. (1969). The Problem of Anxiety, New York. Norton.

- Freud, S., (1993). Yas ve Melankoli. (Çev; Uslu, R., Berksun, O.E). *Kriz Dergisi*, 1(2), 98
103.
- Geçtan, E. (2003). Psikodinamik Psikiyatri ve Normal Dışı Davranışlar. İstanbul: Metis Yayınları
- Geçtan, E. (2005). Psikanaliz ve Sonrası. (11.Basım). İstanbul: Metris Yayınları.
- Gelder, M., Gath, D. and Mayou, R. (1994). Concise Oxford Textbook of Psychiatry, Oxford University Press, Oxford.
- Gençtanırım- Kuru, D. (2010). Ergenlerde Riskli Davranışların Yordanması. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Girgin, G. (1990). Farklı Sosyo-Ekonomik Kesimden 13-15 Yaş Grubu Öğrencilerde Kaygı Alanları ve Kaygı Düzeylerinin Başarıyla İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gould MS, Fisher P, Parides M, Flory M, Shaffer D.(1996). Psychosocial risk factors of child and adolescent completed suicide. *Archives of General Psychiatry* ,53, 1155-1162.
- Gould MS, Kramer AR (2006). Youth suicide prevention. *Suicide Life Threat Behav*, 31, 6 – 31.
- Gönenç, İ. (2003). Sosyal Bir Fenomen Olarak İntihar- Batman İli Örneği (1995-2002). Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Görgülü, T. (2009). Tutuklu ve Hükümlü Erkek Bireylerin Depresyon Düzeyleri, Boyun Eğici Davranışları ve İntihar Olasılıklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gözden, Ş. (2013). Ergenlerdeki İntihar Davranışının Dürtüsellik, Öfke ifadesi ve Aile Özellikleri Açısından Değerlendirilmesi. Tıpta Uzmanlık Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar

- Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği,
İstanbul.
- Gümüş, A. (1997). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere
Göre İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, B. (2015). Travmatik Yaşam Olayları ve Sorun Çözme Becerilerinin İntihar
Davranışı ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık
Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Guaiana, G., D'Avanzo, B. ve Barbui, C. (2002). Update of suicide trends in Italy from 1986
to 1996. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 37(6), 267-270.
- Hanzade Erkuş, G. (2011). İntihar Girişiminde Bulunan Kişilerde Zorlu Yaşam Olayları ve
Başa Çıkma Tutumlarının Sağlıklı Kişilerle Karşılaştırılması. Tıpta Uzmanlık
Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve
Araştırma Hastanesi 9. Psikiyatri Kliniği, İstanbul.
- Hawton, K. (1998). The relationship between attempted suicide and suicide rates among
young people in Europe. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 52, 191-194.
- Heikkinen M., Aro H. ve Lönnqvist J.(1994). Recent life events, social support and suicide.
Acta Psychiatr Scand, 377, 65-72.
- Hendel, D. D. (1980). Experiential and Affective Correlates of Math Anxiety in Adult
Women. *Measurement Services Center*, University of Minnesota.
- Hisli Şahin N, Durak Batıgün A. (2009). Lise ve Üniversite Öğrencilerinde İntihar Riskini
Belirlemeye Yönelik Bir Modelin Sınanması. *Türk Psikiyatri Dergisi* , 20(1), 28-36.
- Hodge, G.M., McCormick, J. Ve Elliott, R. (1997). Examination-Induced Distress In A Public
Examination At The Completion Of Secondary Schooling. *British Journal Of Educational
Psychology*, (67), 185-197.

- İdiğ Çamuroğlu, M. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Kendine Zarar Verme Davranışı ve İntihar Olasılığının, Çocukluk Örselenmeleri ve Saldırganlıkla İlişkisi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- İçli, T. G. (2004). Kriminoloji. Ankara: Martı Kitap Yayınevi.
- Kala, A. (2015). Kpss Biyoloji Alan Bilgisi Sorularının Alan Bilgisi Yeterlikleri Çerçevesinde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi ile Analizi : 2013 Yılı Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaplan, H. I. ve Sadock, B. J. (2004). Klinik Psikiyatri. (Çev. Editörü: Ercan Abay). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri
- Karacabey, Ç. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin Aileden Algıladıkları Sosyal Destek ile İntihar Olasılığı Davranışı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul İli Tuzla İlçesi Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kartopu, S. (2012).Lise Öğrenci ve Öğretmenlerinin Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 147 170.
- Kaya, F., Peker, A. ve Gündüz, B. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Psikolojik Sağlamlığının Eğitim Stresi Açısından İncelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2).
- Keskin, Y. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Ruhsal Durumları ve İntihar Olasılığının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kılıç, M. ve Kocadaş, B. (2013). "Türkiye Soylulaştırma Yazınıını Eleştirel Bir Değerlendirmesi", (Prof. Dr. Muammer Tuna), Uluslararası Katılımlı VII. Ulusal Sosyoloji Kongresi, Yeni Toplumsal Yapılanmalar: Geçişler, Kesişmeler, Sapmalar Bildiri Kitabı I.
- Küçükahmet, L. (1975). Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları. Ankara:

- Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 55(3).
- Lee JI, Lee MB, Liao SC, Chang CM, Sung SC, Chiang HC. and Tai CW. (2010). Prevalence of suicidal ideation and associated risk factors in the general population. *J Formos Med Assoc*, 109(2), 138-147.
- Littre, E. (1883). *Dictionnaire de la Langue Française*, "Suicide", Paris: Librairie Hachette, s.1145.
- Meydan, F. (2010). İntihar Girişiminde Bulunan Çocuk ve Ergenlerin Anne ve/veya Babalarında Psikopatoloji ve Aile İşlevselliğinin İncelenmesi. Uzmanlık Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sivas.
- Mithaug, D. (2004). *Career Development: Part 1, American Music Teacher*.
- Murphy G. ve Wetzel R. (1982). Family history of suicidal behavior among suicide attempters. *Journal of Nervous and Mental Disease* , 170(2), 86-90.
- Nock M K, Borges G, Bromet EJ et al. (2008). Suicide and suicide behavior. *Epidemiol Rev*, 30(1), 133–154
- Ok, S. (2011). Erkeklik Krizi ve İşsizlik. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oktay, H. (2012). Türkiye’de Öğretmen İstihdamında Yaşanan Sorunlar. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Okyayuz, Ü. H. (2004). Kanser ve Behçet Hastalarının Ailelerinin Duygudurum ve Aile İşlevleri Açısından İncelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 19 (53), 87 – 99.
- Oral, G.(1997). İntihar ve adli bilimler. *Yeni Symposium*, 35 (2-3), 46-57.
- Odağ C. (1995). İntihar: Tanım-Kuram-Sağaltım. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Ök, M. (1990). 13-15 Yaş Grubu Ortaöğretim Öğrencilerinde Kaygı Düzeyi. Yüksek lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal bilimler Enstitüsü.

- Özdemir, İ. (2013). Aile Yanında Yaşayan ve Ailesinden Ayrı Yaşayan Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek, Stresle Başa Çıkma Tarzları, Kaygı Düzeyleri ve Psikolojik Belirtiler Açısından Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özer, Ü. (2012). Major Depresyon Tanısı Alan Olgularda İntihar Düşünce ve Davranışının Bağlanma Biçimi ve Aile Özellikleri ile İlişkisi. Tıpta Uzmanlık Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Psikiyatri Kliniği, İstanbul.
- Özgüven, H. D., Soykan, Ç. ve Haran, S. (2003). İntihar Girişimlerinde Sorun Alanları ve Tetikleyiciler. *Kriz Dergisi*, 11 (1), 13-24.
- Özsarı, İ. (2008). Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin KPSS Merkezi Sınavı Odaklı Gelecek Kaygıları ve Mesleki Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özusta, S. (1993). Çocuklar İçin Durumluk Sürekli Kaygı Envanterinin Uyarılama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özver, İ. (2010). Genç Erişkinlerde İntihar Davranışı ile Problem Çözme, Dürtüsellik ve Atılganlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Psikiyatride Uzmanlık Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 13. Psikiyatri Kliniği, İstanbul.
- Palti, C. (2012). Üniversiteye Hazırlanan Lise Son Sınıf Öğrencilerinde Yükseköğretime Geçiş Sınavı Öncesi ve Sonrasında Benlik Saygısı, Sınav Kaygısı ve Durumluk –Sürekli Kaygı Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Palmer, P. J. (2003). *The Heart of a Teacher*. (Ed.) Ornstein, A. C., Horenstein, L., Pajak, E. F. Contemporary Issues in Curriculum. 3. Edition. USA: Pearson Education.
- Partlak, N. (2003). Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Öğrencilerinin Stresle Başa Çıkma Tarzları ve İntihar Olasılıkları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Poyraz, R. (2014). İntihara Teşebbüs Vakalarının Çeşitli Biyolojik, Psikolojik ve Sosyal Değişkenler Açısından Ayrıntılı Çözüm Odaklı İncelenmesi: Tokat İl Örneği (2010 ve 2011 Yılları). Doktora Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Rapee, R. M., Spence, S. H., Cobham, H. ve Wignall, A. (2003) “Kaygılı Çocuğa Yardım”, (Çev: Rasim Baykaldı). Ankara: Arkadaş Yayınevi
- Ronan, K. R.; Kendall, P. C.; Rowe, M. Negative affectivity in children, *Cognitive Therapy and Research*, 1994, 18 (6), 509-528.
- Roy A, Nielsen D, Rylander G, Sarchiapone M. and Segal N. (1999). Genetics of suicide indepression. *Journal of Clinical Psychiatry*, 60(2), 12-17.
- Ryan, J., Rushdy, A., Perez-Avila, C.A. and Allison, R. (1996). Suicide rate following attendance at an accident and emergency department with deliberate self harm. *Journal of Accident & Emergency Medicine*, 13, 101–104.
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O. ve Kanmaz, A. (2009). Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlikleri, Kaygıları ve Akademik Güdülenme Düzeyleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 38-54.
- Saraç, T. (2015). Ahi Evran Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ve Umutsuzluklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kırşehir.

- Sarandöl A. (2003). İntihar. *Birinci Basamak için Psikiyatri*, 2(1), 32-45.
- Sarchiapone M., Carli V., Janiri L, Marchetti M., Cesaro C. and Roy A. (2009). Family history of suicide and personality. *Archives of Suicide Research*, 13(2), 178-184.
- Sargın, N. (1990). Lise I. ve III. Sınıf Öğrencilerinin Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeylerinin Belirlenip Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sayıl I., Oral A., Güney S., Ayhan N., Ayhan Ö., Devrimcil H. (1993). Ankara'da intihar girişimleri üzerine bir çalışma. *Kriz Dergisi*, 2(1), 56-61.
- Sayıl I., Berksun OE., Palabıyıkoglu R., Devrimci-Özguven H., Soykan Ç. ve Haran S. (2000). Kriz ve Krize Müdahale: İntihar Davranışı. Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, 6, 165-197.
- Sayıl I. (2002). İntihar Davranışında Tedavi İlkeleri. I Sayıl (Ed). İntihar'da. İzmir: Ege Psikiyatri Yayınları.
- Schotte DE, Clum GA.(1982). Suicide ideation in a college population: A test of a model. *Journal of consulting and clinical psychology*, 50(5), 690-696.
- Sharf, R. S. (2004). Theories of Psychotherapy and Counseling: Concepts and Cases. Usa : Thomson Brooks / Cole.
- Soloman, P. (2003). The Curriculum Bridge from Standarts to Actual Classroom Practise. 2. Edition. California: Corwin Press.
- Spielberger, C. Theory and research on anxiety, In: Spielberger, C. Ed., Anxiety and Behavior, New York: Academic Press, 1966.
- Spirito, A. ve Lewander, W. (2004). Assesment and disposition planning for adolescent suicide attempters treated in the emergency department. *Clin Ped Emerg Med*, 5, 154-163.
- Standish-Barry HM, Clayden A, Sims AC.(1989). Age, unemployment and parasuicide in

- Leeds. *Int J Soc Psychiatry*, 35, 303-312.
- Stagner, R. (1961). *Psychology of Personality*. New York: McGrawHill.
- Stewart SM, Kennard BD, Lee PWH, Mayes T, Hughes C, Emslie G. (2005). Hopelessness and suicidal ideation among adolescents in two cultures. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46(4), 364-372.
- Sungur, Z. (1998). İntihar Olgusunun Sosyal ve Demografik Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi ve Eskişehir Bölgesi'nde Bir Uygulama Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Suroğlu Sofu, M. (2012). Öğretmen Adaylarının Konuşma Kaygıları. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Surtees, P. G., Wainwright, N.W.J. ve Pharoah, P.D.P. (2002). Psychosocial factors and sex differences in high academic attainment at Cambirdge University. *Oxford Review of Education*, 28 (1), 21-38.
- Sürücü, F. (2012). Matematik Öğretmen Adaylarının Gelecek Kaygıları. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Şarlak, Y. (2015). Memur Adayı Öğretmenlerin Üniversitede Aldıkları Eğitim Bilimleri Derslerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şeker, M. (2014). Güreş Eğitim Merkezlerindeki Güreşçilerin Depresyon, Kaygı ve Stres Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Tallis, F. (2003). *Kaygıları Aşmak*. (Çeviren: Osman Cem ÖnerToy). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Taşdemir, M., Akdal, D. ve Baskonus, T. (2011). Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi

- Son Sınıf Öğrencilerinin gelecek beklentileri. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Tekışık, H.H. (1996). Öğretmen Okulunun Açılışının 146. Yılında: Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları. *Yeni Türkiye Dergisi*, 2, Ankara.
- Tekşan, M. (1988). Tanzimat Romanında İntihar Olaylarının Psikolojik ve Sosyal- Psikolojik Sebepleri. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tel H. ve Uzun S. (2003). İntihar girişimi ile acil sevisse başvuran hastaların sosyal destek ve stresle baş etme durumları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 4, 151-158.
- Tolun, E. (2010). İntihar Düşüncesi ve Girişimi Olan Yatarak Tedavi Gören Kadın Hastaların Çocukluk Çağı Travması, Dissosiyasyon ve İmpulsivite Yönünden Değerlendirilmesi. Tıpta Uzmanlık Tezi. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. Psikiyatri Kliniği, İstanbul.
- Tösten, R. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi: Kars İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Türk. Türkiye İstatistik Yıllığı 2010. Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, 91-93.
- Tümkaya, S. Aybek, B. ve Çelik, M. (2007). A prediction of hopelessness and state-trait anxiety levels among teacher candidates before the KPSS exam. *Educational Sciences: Theory & Practise*, 7(2), 967-974.
- Türk Dil Kurumu (2009). <http://www.tdk.gov.tr>.
- Uçan, Ö., (2006). Türkiye’de İntiharı Konu Alan Yayınlar Üzerine Bir Bibliyografya Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uzun, B. (2015). 25-40 Yaş Arası Evli Erkeklerle Evli Olmayan Erkeklerde, Kaygı

- Düzeylelerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ümmet, D. (2007). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygının Cinsiyet Roller ve Aile Ortamı Bağlamında İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ünal, A. (2006). Oks (Lgs)'ye Hazırlanan Öğrencilerin Sınav Kaygıları ile Benlik Saygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Üniversite öğrencilerinin kaygı listesi. (20 Haziran 2005). Milliyet, 10.
- Ünsal Barlas, G., Karaca, S., Onan, N. ve Işıl, Ö. (2010). Üniversite Sınavına Hazırlanan Bir Grup Öğrencinin Kendilik Algıları ve Ruhsal Belirtileri Arasındaki İlişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 18-24.
- Walker, J., ve Shepherd, W., (2001). Anxiety disorders: A nation-wide survey of treatment approaches used by physiotherapists. *Physiotherapy Journal*, 87(10), 536-548.
- Van Orden, K.A., Witte, T.K., Cukrowicz, K.C, Braithwaite, S.R., Edward, A.S. and Thomas, E. Jr. (2010). The interpersonal theory of Suicide. *Psychological Review*, 117(2), 575–600.
- Varol, Ş. (1990). Lise Son Sınıfı Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerini Etkileyen Bazı Etmenler. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Welch SS. (2001). A review of the literature on the epidemiology of parasuicide in the general population. *Psychiatr Serv*, 52, 368-375.
- Yalaki, Z., Çakır, İ., Ayşin Taşar, M., Yalçın, N. ve Dallar Bilge, Y. (2012). Anne ve ergenlerdeki depresif belirtilerin ergen intiharları ile ilişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39 (3), 350-358.

- Yalçın Canyığıt, A. (2003). İntihar Girişimi Olan ve Olmayan Kriz Olgularının Karşılaştırılması. Uzmanlık Tezi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Yalvaç, H. D. (2006). İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerde Psikiyatrik Morbidite, Kişilik Bozukluğu ve Bazı Sosyodemografik ve Klinik Etkenlerle İlişkisi. Uzmanlık Tezi. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Malatya.
- Yavuzer, H. (1994). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitapevi
- Yavuz, Ö. Y. (2013). Benlik Kurguları İntihar ve İntihara Yönelik Tutumlar. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Yektaş, Ç. (2013). Depresyon Tanılı Kız Ergenlerde İntihar Davranışının Doğası ve Gelişimsel Bağlamı: Kimlik Duygusu, Ergen-Ebeveyn İlişkileri ve Duygusal Özerklik. Uzmanlık Tezi. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir.
- Yılmaz, İ. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Yılmaz, N. (2010). Sivas İlinde İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerde Psikopatoloji ve Sosyodemografik Özelliklerle İlişkisi. Uzmanlık Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sivas.
- Yiğit, T. (2009). Nevşehir İlinde İntihar Girişiminde Bulunan Kadınların Sosyodemografik Özellikleri ve Risk Faktörleri. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Yolcu, M. A. (2015). Aile Sosyo-ekonomik Durumu ve Anne-Baba Tutumlarının Sınav Kaygısı Düzeyleri Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yorgancı, Z. (2006). Öğrenme Güçlüğü Görülen Çocukların Anksiyete ve Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Zehmn, S. J., Kottler, J.A. (1993). The Human Dimension. *Corvwin Pres (Nc.Sage Publications Company Newbury Park, California.*

Zhang J, McKown R.E, Hussey J.R, Thompson S.J. & Woods J.R. (2005). Gender differences in risk factors for attempted suicide among young adults: Findings from the Third National Health and Nutrition Examination Survey. *Annals of Epidemiology*, 15, 167-174.

Ekler

Ek:1. BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU (BGOF)

ÇALIŞMANIN ADI: KPSS sınavına hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi

*Aşağıda bilgileri yer almakta olan bir araştırma çalışmasına katılmanız istenmektedir. Çalışmaya katılıp katılmama kararı tamamen size aittir. Katılmak isteyip istemediğinize karar vermeden önce araştırmanın neden yapıldığını, bilgilerinizin nasıl kullanılacağını, çalışmanın neleri içerdiğini, olası yararları ve risklerini ya da rahatsızlık verebilecek yönlerini anlamanız önemlidir. Lütfen aşağıdaki bilgileri dikkatlice okumak için zaman ayırınız. Eğer çalışmaya katılma kararı verirseniz, **Çalışmaya Katılma Onayı Formu**'nu imzalayınız. Çalışmadan herhangi bir zamanda ayrılmakta özgürsünüz. Çalışmaya katıldığınız için size herhangi bir ödeme yapılmayacak ya da sizden herhangi bir maddi katkı/malzeme katkısı istenmeyecektir.*

ÇALIŞMANIN KONUSU VE AMACI :

Bu araştırma Cenap Düzgün Eğitim Kurumu'nda KPSS sınavına hazırlanan öğretmenlerin ve hazırlanmayan kontrol grubunun gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

ÇALIŞMA İŞLEMLERİ:

Çalışmaya katıldığınız takdirde size doldurmanız gereken dört adet form verilecektir. Bunlardan ilkinde bazı demografik verilerinizle ilgili sorular bulunmaktadır. Bu form çalışmacılar tarafından hazırlanmıştır. Diğer 3 form ise standardize ölçeklerdir. Bu ölçekler sizin geleceğe yönelik kaygılarınızı, aile arasındaki ilişkilerinizi ve içinde bulunduğunuz stresli sınav dönemindeki intihar düşüncelerinizi sorgulamaktadır. Tüm formları eksiksiz doldurmanız beklenmektedir.

ÇALIŞMAYA KATILMAMIN OLASI YARARLARI NELERDİR?

Çalışmaya katılmanız durumunda literatüre bu konu hakkında destek sağlayarak veri eklememize yardımcı olacaksınız.

KİŞİSEL BİLGİLERİM NASIL KULLANILACAK?

Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilecektir. İsim ,soy isim veya şahsınızı deşifre edebilecek hiçbir bilgi kullanılmayacak ve açıklanmayacaktır.

SORU VE PROBLEMLER İÇİN BAŞVURULACAK KİŞİLER :

1. Zeynep AKIL 0(543) 3245676

Çalışmaya Katılma Onayı

Yukarıdaki bilgileri ilgili araştırmacı ile ayrıntılı olarak tartıştım ve kendisi bütün sorularımı cevapladı. Bu bilgilendirilmiş olur belgesini okudum ve anladım. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyor ve bu onay belgesini kendi hür irademle imzalıyorum. Bu onay, ilgili hiçbir kanun ve yönetmeliği geçersiz kılmaz. Araştırmacı, saklamam için bu belgenin bir kopyasını çalışma sırasında dikkat edeceğim noktaları da içerecek şekilde bana teslim etmiştir.

<i>Gönüllü Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Telefon:</i>		

<i>Vasi (var ise) Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Telefon:</i>		

<i>Araştırmacı2 Adı Soyadı:</i>	Zeynep Mert	<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Adres ve Telefon:</i>		

1: Gönüllünün bilgilendirilme işlemine başından sonuna dek tanıklık eden kişi

2:Gönüllüyü araştırma hakkında bilgilendiren kişi

Ek: 2. Sosyodemografik Veri Formu

Bu araştırma " KPSS sınavına hazırlanan öğretmenlerin gelecek kaygıları ve intihar düşüncelerinin saptanması ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi için bilgi toplama amacıyla yapılmaktadır. Lütfen soruların tamamını samimi ve eksiksiz bir biçimde yanıtlayınız. Katıldığınız için şimdiden teşekkür ederim.

1.Kamu Personeli Seçme Sınavına kaç defa girdiniz?

1 2 3 4

2. Cinsiyetiniz nedir?

Kadın Erkek

3. Anne – Babanızın size karşı olan tutumu nasıldır?

Otoriter Demokrat

4. Medeni durumunuz?

Bekar Nişanlı Evli Dul

5. Mezun olunan bölüm?

Fen bilgisi öğretmenliği Matematik öğretmenliği okulöncesi öğretmenliği rehberlik ve danışmanlık sınıf öğretmenliği Türkçe öğretmenliği

6.Ağırlıklı genel not ortalamanız?

2 – 2,99 3 – 4

7.Yaşınız?

23 24 25 26

8. Ailenizin ortalama geliri aylık ne kadardır?

0 – 1.300 TL 1.301 – 3.000 TL 3.001 TL +

9. Bu branşı nasıl seçtiniz?

Kendi isteğimle Ailemin isteği ile Çevremın etkisi ile

Öğretmen Teşviki ile

10. Kaçınıcı çocuksunuz?

Birinci İkinci Üçüncü

11. Kaç kardeşiniz?

Tek çocuk 2 3 4 5

12. 2017-KPSS sınavına hazırlanıyor musunuz?

Evet Hayır

Ek: 3. Aile Değerlendirme Ölçeği

AİLE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bu ölçekte aileler hakkında 60 cümle bulunmaktadır. Lütfen her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra, sizin ailenize ne derecede uyduğuna karar veriniz. **Önemli olan, sizin ailenizi nasıl gördüğünüzdür.** Her cümle için 4 seçenek söz konusudur (Aynı Katılıyorum / Büyük Ölçüde Katılıyorum / Biraz Katılıyorum / Hiç Katılmıyorum)

Her cümle için 4 seçenek için de ayrı yerler ayrılmıştır. Size uygun seçeneğe (X) işareti koyunuz. Her cümle için uzun, uzun düşünmeyiniz. Mümkün olduğu kadar çabuk ve samimi cevaplar veriniz. Kararsızlığa düşerseniz, ilk aklınıza gelen doğrultusunda hareket ediniz. Lütfen her cümleyi cevapladığınızdan emin olunuz.

CÜMLER:	Aynı Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Ailece ev dışında program yapmada güçlük çekeriz, çünkü aramızda fikir birliği sağlayamayız.	()	()	()	()
2. Günlük hayatımızdaki sorunların (problemlerin) hemen hepsini aile içinde hallederiz.	()	()	()	()
3. Evde biri üzgün ise, diğer aile üyeleri bunun nedenlerini bilir.	()	()	()	()
4. Bizim evde, kişiler verilen her görevi düzenli bir şekilde yerine getirmezler.	()	()	()	()
5. Evde birinin başı derde girdiğinde, diğerleri de bunu kendilerine fazlasıyla dert ederler.	()	()	()	()
6. Bir sıkıntı ve üzüntü ile karşılaştığımızda, birbirimize destek oluruz.	()	()	()	()
7. Ailemizde acil bir durum olsa, şaşırıp kalırız.	()	()	()	()
8. Bazen evde ihtiyacımız olan şeylerin bittiğinin farkına varmayız.	()	()	()	()
9. Birbirimize karşı olan sevgi, şefkat gibi duygularımızı açığa vurmaktan kaçınırız.	()	()	()	()
10. Gerektiğinde aile üyelerine görevlerini hatırlatır, kendilerine düşen işi yapmalarını sağlarız.	()	()	()	()
11. Evde dertlerimizi üzüntülerimizi birbirimize söylemeyiz.	()	()	()	()
12. Sorunlarımızın çözümünde genellikle ailece aldığımız kararları uyguluyoruz.	()	()	()	()
13. Bizim evdekiler, ancak onların hoşuna giden şeyler söylediğimizde bizi dinlerler.	()	()	()	()
14. Bizim evde bir kişinin söylediklerinden ne hissettiğini anlamak pek kolay değildir.	()	()	()	()
15. Ailemizde eşit bir görev dağılımı yoktur.	()	()	()	()
16. Ailemizin üyeleri, birbirlerine hoşgörülü davranırlar.	()	()	()	()
17. Evde herkes başına buyruktur.	()	()	()	()

18. Bizim evde herkes, söylemek istediklerini üstü kapalı değil de doğrudan birbirlerinin yüzüne söyler.	()	()	()	()
19. Ailede bazılarımız, duygularımızı belli etmeyiz.	()	()	()	()
20. Acil bir durumda ne yapacağımızı biliriz.	()	()	()	()
21. Ailecek, korkularımızı ve endişelerimizi birbirimizle tartışmaktan kaçınırız.	()	()	()	()
22. Sevgi, şefkat gibi olumlu duygularımızı birbirimize belli etmekte güçlük çekeriz.	()	()	()	()
23. Gelirimiz (ücret, maaş) ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetmiyor.	()	()	()	()
24. Ailemiz, bir problemi çözdükten sonra, bu çözümün işe yarayıp yaramadığını tartışır.	()	()	()	()
25. Bizim ailede herkes kendini düşünür.	()	()	()	()
26. Duygularımızı birbirimize açıkça söyleyebiliriz.	()	()	()	()
27. Evimizde banyo ve tuvalet bir türlü temiz durmaz.	()	()	()	()
28. Aile içinde birbirimize sevgimizi göstermeyiz.	()	()	()	()
29. Evde herkes her istediğini birbirinin yüzüne söyleyebilir.	()	()	()	()
30. Ailemizde, her birimizin belirli görev ve sorumlulukları vardır.	()	()	()	()
CÜMLELER:	Ayne n Katlı - yoru m	Büyük Ölçüde Katlı- yorum	Biraz Katılı - yoru m	Hiç Katılı - yorum
31. Aile içinde genellikle birbirimizle pek iyi geçinemeyiz.	()	()	()	()
32. Ailemizde sert-kötü davranışlar ancak belli durumlarda gösterilir.	()	()	()	()
33. Ancak hepimizi ilgilendiren bir durum olduğu zaman birbirimizin işine karşıyız.	()	()	()	()
34. Aile içinde birbirimizle ilgilenmeye pek zaman bulamıyoruz.	()	()	()	()
35. Evde genellikle söylediklerimizle, söylemek istediklerimiz birbirinden farklıdır.	()	()	()	()
36. Aile içinde birbirimize hoşgörülü davranırız.	()	()	()	()
37. Evde birbirimize, ancak sonunda kişisel bir yarar sağlayacaksa ilgi gösteririz.	()	()	()	()
38. Ailemizde bir dert varsa, kendi içimizde hallederiz.	()	()	()	()
39. Ailemizde sevgi ve şefkat gibi güzel duygular ikinci plandadır.	()	()	()	()
40. Ev işlerinin kimler tarafından yapılacağını hep birlikte konuşarak kararlaştırırız.	()	()	()	()
41. Ailemizde herhangi bir şeye karar vermek her zaman sorun olur.	()	()	()	()

42. Bizim evdekiler sadece bir çıkarları olduğu zaman birbirlerine ilgi gösterir.	()	()	()	()
43. Evde birbirinize karşı açık sözlüydür.	()	()	()	()
44. Ailemizde hiçbir kural yoktur.	()	()	()	()
45. Evde birden bir şey yapması istendiğinde mutlaka takip edilmesi ve kendisine hatırlatılması gerekir.	()	()	()	()
46. Aile içinde herhangi bir sorunun (problemin) nasıl çözüleceği hakkında kolayca karar verebiliriz.	()	()	()	()
47. Evde kurallara uyulmadığı zaman ne olacağını bilmeyiz.	()	()	()	()
47. Bizim evde aklınıza gelen her şey olabilir.	()	()	()	()
49. Sevgi, şefkat gibi olumlu duygularımızı birbirimize ifade edebiliriz.	()	()	()	()
50. Ailede her türlü problemin üstesinden gelebiliriz.	()	()	()	()
51. Evde birbirimizle pek iyi geçinemeyiz.	()	()	()	()
52. Sinirlenince birbirimize küseriz.	()	()	()	()
53. Ailede bize verilen görevler pek hoşumuza gitmez çünkü genellikle umduğumuz görevler verilmez.	()	()	()	()
54. Kötü bir niyetle olmasa da evde birbirimizin hayatına çok karışıyoruz.	()	()	()	()
55. Ailemizde kişiler herhangi bir tehlike karşısında (yangın, kaza gibi) ne yapacaklarını bilirler, çünkü böyle durumlarda ne yapılacağı aramızda konuşulmuş ve belirlenmiştir.	()	()	()	()
56. Aile içinde birbirimize güveniriz.	()	()	()	()
57. Ağlamak istediğimizde, birbirimizden çekinmeden rahatlıkla ağlayabiliriz.	()	()	()	()
58. İşimize (okulumuza) yetişmekte güçlük çekiyoruz.	()	()	()	()
59. Aile içinde birisi, hoşlanmadığımız bir şey yaptığında ona bunu açıkça söyleriz.	()	()	()	()
60. Probleminizi çözmek için ailecek çeşitli yollar bulmaya çalışırız.	()	()	()	()

Referans: McMaster Aile Değerlendirme Ölçeği (Family Assessment Device), 1983 by Epstein, Baldwin, Keitner, & Bishop, Türkçe Versiyon: I. Bulut 1990

Ek: 4. İntihar Düşüncesi Ölçeği

BECK İNTİHAR DÜŞÜNCE Sİ ÖLÇEĞİ

Lütfen aşağıdaki maddelerden size en uygun seçeneği işaretleyerek yandaki kutuların içerisine işaretlemiş olduğunuz maddenin numarasını yazın.

I. Yaşam / Ölüme Dair Tutumun Özellikleri

1. Yaşam arzusu ()
0.Orta veya şiddetli
1.Zayıf
2.yok
2. Ölme arzusu ()
0.Yok
1.Zayıf
2.Orta veya şiddetli
3. Yaşam / Ölüm için Nedenler ()
0.Yaşam ölümden ağır basmakta
1.Yaşam ve ölüm için nedenler eşit.
2.Ölmek yaşamaktan ağır basıyor
4. Aktif İntihar girişiminde bulunma arzusu ()
0.Yok
1.Zayıf
2:Orta veya şiddetli
5. Pasif İntihar girişimi ()
0.Yaşamı korumak için intihar girişimi
1.Yaşamayı ölmeyi şansa bırakabilir
2.Hayatını korumak ve sürdürmek için önlemlerden kaçınma

II. İntihar Düşüncesi / Arzusu Karakteristiği

6. Zaman boyutu : Süresi ()
0. Kısa ve geçici dönemler
1. Uzun dönemler
2. Kronik veya hemen daima sürekli
7. Zaman boyutu : Sıklık ()
0. Nadiren
1. Aralıklı
2. Sebatsız eden veya süregelen

8. Düşünce ve Arzuya karşı tutum ()
0. Kabul etmeyen
1. Ambivalan , tepkisiz
2. Kabul eden

9. İntihar davranışını / Acting outu kontrol etme arzusu ()
0. Kontrol etme duygusu mevcut
1. Kontrol edeceğinden emin değil
2. Kontrol etme duygusu yok

10. Aktif girişimden caydırıcı etmenler (din, aile, başarılı olmayan ()
ciddi hasar. Geri dönüş yok
0. Caydırıcılar sebebi ile intihar etmeme
1. Caydırıcılar hakkında biraz ilgi gösterme
2. Caydırıcılar hakkında hiç yada minimal ilgi taşıma

11. Düşünülen girişim için sebep ()
0. Çevreyi etkilemek, dikkat çekmek, intikam
1. 0 ve 2 nin kombinasyonu
2. Problemden kaçma, çözmek, tamamen sona erdirmek

III. Tasarlanan Girişimin Özellikleri

12. Yöntem: Özgüllük ve Planlama ()
0. Dikkate alınmama
1. Dikkate alınmış fakat detaylar çalışılmamış
2. Detaylar çalışılmış ve çok iyi planlanmış

13. Yöntem: Erişilebilirlik ()
0. Yönteme ulaşamıyor, fırsat yok
1. Yöntem zaman ve çaba istiyor, fırsat gerçekten yok
2a. Yöntem ve fırsata erişilebilir
2b. Gelecekte yöntem ile ilgili fırsat veya erişilebilirlik önceden tahmin edilebilir.

14. Girişimi gerçekleştirme yeteneğine ilişkin duyuları olması ()
0. Cesaret yok, korkmuş, çok zayıf, yetenezsiz
1. Cesaret konusunda emin değil, yeteneği var.
2. Yeteneği ve cesareti var

15. Gerçek girişimin beklentisi / öngörüsü ()
0. Yok
1. Belirsiz, emin değil
2. Evet

IV- Tasarlanan Girişimin Gerçekleştirilmesi

16. Gerçek Hazırlık ()
0. Yok
1. Kısmen
2. Tam

17. İntihar Notu ()
0. Yok

1. Başlamış fakat tamamlamamış yada bırakmamış, sadece düşünce
2. Tamamlamış, bırakmış

18. Ölüm beklentisi içinde yapılan son hareketler ()
0. Yok

1. Düşünmüş ve bazı düzenlemeler yapmış
2. Kesin planlar yapmış yada düzenlemeleri tamamlamış

19. Tasarlanan girişimin gizlenmesi yada aldatıcı bir tavır sergilenmesi ()
0. Tasarıları açıkça belli etmek
1. Açılmaktan çekinmek
2. Yalan söyleme, aldatma, gizli tutma girişimlerinde bulunur.

V- Arka Plan Faktörleri

20. Önceki intihar girişimi ()
0. Yok
1. 1
2. Birden fazla

21. Son girişimle ilgili ölme eğilimi ()
0. Düşük
1. Orta derecede, ikilemlı, emin değil
2. Yüksek

Ek: 5. Sürekli Kaygı Ölçeği

STAI FORM TX-2

Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları bir takım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra da o anda nasıl hissettiğinizi ifadelerin sağ tarafındaki parantezlerden uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarfetmeksizin **anında** nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin.

		Hemen hemen hiçbir zaman	Bazen	Çok zaman	Hemen her zaman
1.	Genellikle keyfim yerindedir				
2.	Genellikle çabuk yorulurum				
3.	Genellikle kolay ağlarım				
4.	Başkaları kadar mutlu olmak isterim				
5.	Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım				
6.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum				
7.	Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım				
8.	Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim				
9.	Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim				
10.	Genellikle mutluyum				
11.	Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim				

12	Genellikle kendime güvenim yoktur				
13	Genellikle kendimi emniyette hissederim				
14	Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım				
15	Genellikle kendimi hüzünlü hissederim				
16	Genellikle hayatımdan memnunum				
17	Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder				
18	Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam				
19	Aklı başında ve kararlı bir insanım				
20	Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor				

Ek: 6. Araştırmanın Yapıldığı Dershaneden Alman Araştırma İzin Belgesi

CENAP DÜZGÜN EĞİTİM KURUMUNA;

Yüksek lisans tezini ya da araştırma olarak belirlenen "Kpss sınavına hazırlanan öğretmenlerin doğum sırasının gelecek kaygısı ve intihar düşüncesi ile ilişkisi " isimli çalışma' nın Cenap Düzgün Eğitim Kurumundaki kpss sınavına hazırlanan öğretmenlere yapılması planlanmaktadır. Araştırmanın kurumunuzda yapılmasına sorumlu birim açısından bir sakınca bulunup bulunmadığının tarafımızca değerlendirilmesini arz ederim.

11.10.2016.

Ali KARACA
Cenap Düzgün KPSS Kursu
Kurucu Müdürü

Tez danışmanı: Yrd.Doç.Dr. Eylem ÖZTEN

Yüksek Lisans Öğrencisi: ZEYNEP AKIL

Özgeçmiş

Zeynep MERT

KİŞİSEL BİLGİLER:

Cinsiyet: Bayan

Doğum Yeri / Tarihi: Serik , Antalya / 06.10.1992

Medeni Durum: Evli

Uyruk: T.C.

İletişim Bilgileri:

Cep Tel: (543) 3245676

E-posta: zynp-psk@hotmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ:

Yüksek Lisans	Üsküdar Üniversitesi-Klinik Psikoloji(Tezli) 02/2015- 01/2017
Lisans	Maltepe Üniversitesi-Psikoloji 09/2010- 01/2015
Lise	Serik Lisesi 09/2006- 06/2010

STAJ DENEYİMİ:

09/2013- 01/2014	Sosyal Sorumluluk Projesi –Anaokulu
09/2014- 12/2014	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
21.12.2015- 02.12.2015	Np İstanbul Nöropsikiyatri Hastanesi

İŞ DENEYİMİ:

20.04.2015- 28.09.2015 Anne Şefkati Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

MESLEKİ BİLGİLERİM :

- 09/2014-12/1015 Gessell, Good-Enough, Agte, Frostig, Metropolitan
Çocuk Ergen Psikolojik Eğitimler Derneği
Çağla Tuğba DORTLUOĞLU
- 01/2015-03/2015 Porteus Labirentleri, Bender-Gestalt, Cattell 2A-3A, Benton,
Peabody
Çocuk Ergen Psikolojik Eğitimler Derneği
Çağla Tuğba DORTLUOĞLU
- 04/2015-05/2015 Çözüm Odaklı Terapi- Nevin DÖLEK
- 09/2015-01/2016 Klinik Testler ve Ölçekler- Üsküdar Üniversitesi

(Beck Depresyon-Anksiyete Ölçeği, Duygudurum Bozuklukları Ölçeği, Young Mani Derecelendirme Ölçeği, Otomatik Düşünceler Ölçeği, Maudsley Obsesif Kompulsif Soru Listesi, Yale Brown Semptom Kontrol Listesi, Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği, Conner's Aile Değerlendirme Ölçeği, Hiperaktivite Belirti Ölçeği, Beier Cümle Tamamlama Testi, Çocuklar için Anksiyete Ölçeği, Çocukluk Çağı Travma Ölçeği, MMPI, Bağımlılığı Değerlendirme Araçları (Kesi/ Cage, Drug Abuse, MATT (Michigan Alkolizm Tarama Testi), Madde Kullanma Nedenleri Soru Formu, Pen-Alkol Aşırma Ölçeği, Tedavi Motivasyonu Ölçeği, Yale-Brown -Obsesif Kompulsif İçme Ölçeği(Y-BOKİÖ), İçme Nedenleri Soru Formu (İNSF), Sokrates Ölçeği, İntihar riskini değerlendirme ölçeği, İntiharda Güvenlik ve Kriz Planı, Beck İntihar Düşüncesi Ölçeği, Beck Umutsuzluk Ölçeği), SCL-90, Barratt Dürtüsellik Ölçeği, Hamilton Depresyon Değerlendirme Ölçeği, İçgörü Değerlendirme Ölçeği, NKÖ (Negatif Kognisyon Ölçeği), İlişkiyi Değerlendirme Araçları(Locke&Wallece İlişki Uyum Testi, İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği, Gottman 19 sorun alanı kontrol listesi , Cinsel Yaşam Değerlendirme Ölçeği, Golombok- Rust Cinsel Doyum Ölçeği, Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği, SDBQ) Erişkin Dehb Tanı ve Değerlendirme Envanteri

12/2015 Nöropsikolojik Değerlendirme Bataryası- Np İstanbul Nöropsikiyatri Hastanesi

BİLGİSAYAR BİLGİSİ:

Word, Powerpoint, Spss İyi

YABANCI DİL BİLGİSİ:

09/2010-06-2011 İngilizce Hazırlık Programı-Maltepe Üniversitesi

Okuma ve yazma: İyi

Konuşma: Orta

Ödüllerim:

3.53 ortalamayla psikoloji lisans programı 1.si

Lisans programını 1 dönem erken bitirme